

О Т Ч Е Т

ЗА ДЕЙНОСТТА

НА БЪЛГАРСКАТА НАЦИОНАЛНА

ТЕЛЕВИЗИЯ

октомври 2007 г. – юни 2010 година

СЪДЪРЖАНИЕ

Въведение.....	3
I. Програмна политика	5
II. Кампании и инициативи	8
III. Подкрепа на българската култура.....	15
IV. Детските предавания запазена марка за БНТ	16
V. Евровизия.....	17
VI. Международен тв фестивал „Златната ракла”	18
VII. Дейност на дирекция „Информация”.....	21
VIII. Студио за телевизионни филми „Екран”.....	28
IX. Развитие на Регионалните телевизионни центрове.....	39
X. Развитие на сателитния канал „БНТ САТ”.....	45
XI. Мултимедия и интернет.....	48
XII. Техническо и технологично развитие.....	51
XIII. Маркетинг и реклама.....	56
XIV. Финансова дейност.....	59
Заключение.....	66

ВЪВЕДЕНИЕ

Вторият ми мандат като Генерален директор на БНТ съвпадна със законодателни и пазарни промени от решаваща важност за развитието на телевизионната индустрия и определяне на мястото на обществената телевизия в нея. Те са свързани с процеса на цифровизация и агресивното поведение на комерсиалните телевизии на рекламния пазар, продиктувано от общата икономическа криза. Това за БНТ означаваше отстояване на правото да получи необходимата за обществените оператори регулация и законодателни промени, които да защитят нейното развитие. Те са свързани основно с решението за цифровото разпространение на БНТ и необходимостта от промяна в начина на финансиране. За съжаление при частичните промени на Закона за радиото и телевизията БНТ не получи подкрепа, независимо от видимото развитие на програмната си политика, повишаване на обществената и пазарна стойност на произвежданата продукция и инвестицията в технологичното обновление на медията.

Независимо, че България изостава от сроковете за изграждане на цифровата мрежа, а без нейното въвеждане не може да се разгърне ново, многопрограмно развитие, БНТ през този период се подготвяше за преминаване към цифровизация при излъчване на програмите си. И независимо, че работи в условията на закони, пазарни и лобистки ограничения инвестира в качествен програмен продукт.

Ще припомня приоритетите, които си поставих в концепцията за втория мандат от ръководството на БНТ, като посоча и актуализацията, която се наложи от динамично развиващата се телевизионна среда.

- **БНТ да работи не за икономически изгодна, а за социално легитимна аудитория.**

БНТ инвестира усилия и средства в създаването на програма, която я превърна в лидер по отношение качеството на програмните продукти и двигател в развитието на телевизионните стандарти в своите приоритетни области: новини и публицистика, култура, наука и образование, здравеопазване и социална проблематика, детски и младежки предавания, документални филми, телевизионни сериали. БНТ успя да наложи общественя дебат в ефир като професионален стандарт, създавайки предавания като „Референдум“ и уникален модел при реализиране на модерни телевизионни формати като „Голямото четене“ и „Големият избор“.

Участието на БНТ в значими обществени кампании като „Българската Коледа“, „Да засадим дърво“, „Живей на чисто“, „Достойните българи“, „Ден на отворени врати“, както и продуцираните от нас национални кампании „Голямото четене“ и „Българските събития на

XX век”, доказват, че работата за съхранение на трайните културни и национални ценности е последователна стратегия и бележи всички нива на програмно развитие на медията.

През целия период Българската национална телевизия беше основен партньор на всички предложени ни идеи и инициативи от неправителствени организации и граждански структури, културни институции, национални бизнес и икономически формации и европейски проекти. Това е политиката на която заложих за да може БНТ да оглави процеса на развитие на гражданското общество. Като излъчва ясни послания към него и като медия на стабилните ценности, да преодолява социалната и политическа отчужденост, да интегрира всички индивиди, групи и общности в новия за страната ни период на пълноправно европейско членство.

I. ПРОГРАМНА ПОЛИТИКА

БНТ реализира програмните си намерения чрез 6 програми - "БНТ 1", „БНТ САТ“ и 4-те Регионални програми.

Конкретните измерения на програмната политика бяха насочени към:

- реструктуриране и обновяване на програмната схема и визията на програмите;
- развитие на 24-часова програма на сателитния канал "БНТ САТ";
- развитие на 8-часовата програмна схема на Регионалните телевизионни центрове;
- отбелязване на 50-годишнината на БНТ през 2009г., като водещ проект в инициативите и предаванията, както в нашите програми, така и в инициирани от нас обществени събития.

БНТ променяше и актуализираше програмната си схема, с ясната цел да разширява своята аудитория като се опре на приоритети и формати, характерни за водещите европейски обществени телевизии. По този начин БНТ отговаряше на препоръките, давани на международните срещи на Европейския съюз за радио и телевизия – именно обществените медии да бъдат генератори на нови идеи и добри стандарти.

Ние постигнахме това чрез:

- По-ясно съдържателно и структурно очертаване на програмните пояси;
- Стриктно изпълнение на програмните позиции и вписване в тях и на извънредните програми, пряко свързани с обществения ангажимент, който БНТ единствена изпълнява на телевизионния пазар;
- Извеждане в прайм тайм позиция на нова публицистична, телевизионно-документална и развлекателна оригинална продукция – „Референдум“, „В кадър“ „Животът на другите“, „Бъди звезда“, Евровизия;
- Реализиране в прайм тайм на сезонните формати „Голямото четене“, „Големият избор“ и „Българските събития на ХХ век“;
- По-силни, постоянни позиции в уикенд програмата на оригиналното документално кино /продукции на БНТ, копродукции на БНТ, български независими продукции, чужди продукции/ - художествена и репортажна документалистика, портрети;
- По-силни програмни позиции за европейско и световно класическо, авторско и алтернативно игрално кино;
- Увеличаване на обема на социално насочени програми като „Здраве“ – трансформация от седмична рубрика на запис в ежедневно 30-минутно продължение на информационния сутрешен блок;
- Нови следобедни позиции на рубрики и шоу-формати, с които да се засили възможността за рекламен приход;

- Ясно очертан късен пояс за по-тесен сегмент аудитория, търсеца алтернатива на комерсиалните програми;
- Осигуряване на програмен „квадрат” за студентско и късометражно кино;
- Налагане на програмни позиции за фондова програма, с каквато разполага единствено БНТ, като любимите български сериали, любима българска кино- класика и емблематични програми и предавания.

Ефектът от промяната в програмната политика беше подсилен от смяна и актуализиране на визията - нова опаковка, лого, декори, кашове. БНТ инициира пред СЕМ и промяна на наименованията на всички свои програми и частична промяна на лицензиите на регионалните телевизионни програми, продиктувани от увеличението на часовете програма, излъчвани от тях. След положителна санкция от СЕМ 6-те програми бяха преименуване на „БНТ 1”, „БНТ САТ”, „БНТ Море”, „БНТ Север”, „БНТ Пловдив” и „БНТ Пирин” и затвърдиха своята принадлежност към един цялостен организъм с общи ясни правила за развитие.

С промяната на опознавателните знаци, наименованията на програмите и цялостната опаковка на “БНТ 1”, ние постигнахме единен облик на своите програми, точна и недвусмислена разпознаваемост от нашите зрители, а програмите на БНТ се отъждествяват с производство на качествен продукт.

Програмната политика беше повлияна и от задълбочаващата се финансова криза и значително намалената бюджетна субсидия, която наложи цялостен преглед на програмните потребности. Управителният съвет реши да не бъдат съкращавани часове програма, като се запази 24-часовото излъчване на „БНТ САТ” и 8-часовата програма на регионалните центрове.

Направен бе детайлен анализ на вътрешния ресурс за максимални икономии и бяха взети решения за оптимизиране на разходите, без да бъде осакатявана програмата:

- *отпаднаха тематично изчерпани или дублиращи се рубрики;*
- *редуцирани бяха бюджетите на основните рубрики;*
- *редуцирани бяха бюджетите на всички външни продукции;*
- *въведена бе лятна програмна схема с повторения и излъчвания на сборни програми – собствена и външна продукция;*
- *предавания на „БНТ САТ” намериха ново място и двойна реализация – чрез програмни позиции и по „БНТ 1, което е начин за постигане на висока рентабилност на собствената продукция.*

Един от приоритетите в програмната ни политика беше 50-годишния юбилей на БНТ, реализиран чрез няколко програмни линии:

- проектът „50 любими български филми”;

- делнична следобедна рубрика “Фонд БНТ - български тв сериал“;
- ежедневен програмен слот с филъри за историята на БНТ по години ;
- слот през уикенда с избрани броеве и фрагменти от емблематичните сатирични шоу програми;
- делнични програмни пояси с архив на предаването „Атлас” и с „Най-доброто от...” Фонда, избрано и разпределено по теми, персонажи и известни през годините предавания;
- специална селекция мюзикъли в събота следобед;
- проектът „Златен Орфей” - през месец май 2009 година зрителите класираха 15-те златни песни на „Златния Орфей”. Изявени композитори, аранжори и изпълнители изработиха съвременни версии на избраните песни. Беше излъчена поредица от музикални филми, посветени на историята на фестивала-емблема, както и слот с филъри-мейкинги за създаването на всяка една от новите версии на 15-те песни. Кулминацията на проекта бе на самия рожден ден на БНТ - 7 ноември 2009 г. с уникален юбилеен концерт на избраните песни в зала 1 на НДК.

II. КАМПАНИИ И ИНИЦИАТИВИ

БНТ ЕКСПЕРИМЕНТИРА И УСПЯ В НАЛАГАНЕТО НА НОВИ ФОРМАТИ.

➤ „ГОЛЯМОТО ЧЕТЕНЕ”

„Голямото четене” се превърна в уникален телевизионен проект, който показва творческия, маркетингов и обществен потенциал, който има националната телевизия.

В силно конкурентната и комерсиализирана среда на реалити форматите, които реализират частните телевизии БНТ създаде алтернатива и доказа, че високият професионален стандарт и стойностното съдържание могат да вземат своя дял от рекламния пазар. Проектът е обществен успех защото ангажира широки кръгове на образователните, културни, интелектуални, политически и бизнес среди. И мениджърско постижение, защото по безпрецедентен начин осигури финансирането на един некомерсиален формат от една от водещите български банки – ОББ, както и подкрепата на издателския бизнес и Асоциация „Българска книга”.

За първи път в българската медийна среда един телевизионен формат се превърна в национална кампания, движейки се от обществения ефект, който постигна. Това стана възможно, защото ръководството на БНТ потвърди линията, започнала с „Великите българи”, да работи и по свои вътрешни проекти с независими продуценти. И на практика реализира кросмедия проект, разполагайки съдържанието му в телевизионния ефир, интернет и радио и печатните издания като медийни партньори.

Кампанията „Голямото четене” преобърна представите на зрителя за успешен телевизионен формат, който се свързва с жълта информация и реализира със съмнителен професионален вкус. „Голямото четене” заложи на обратното и доказа, че у нас съществува културна аудитория и тя е в състояние да промени представата за медиен успех.

„Голямото четене” използва целия програмен ресурс на БНТ и се интегрира във всички предавания за култура и образование, новините и публицистиката. Паралелната обществена кампания, която протече във всички региони на България, бе осъществена с подкрепата на много български институции, – общини, министерства, университети, училища, библиотеки, книжарници, книгоиздатели и медии. Форматът ангажира и четирите РТВЦ на Българската национална телевизия, които работиха по самостоятелни проекти за организиране и отразяване на регионалните събития, свързани с популяризацията на четенето в България.

Форматът се реализира по три основни направления – Телевизия, Интернет, съпътстващи инициативи.

Телевизионната линия на реализация, се разви по адаптираната за България схема на оригиналния формат и включваше 3 големи

телевизионни предавания на живо, 10 ежеседмични неделни ревюта, излъчване на дванайсет 27-минутни документални филма за всяко от водещите в класацията 12 заглавия /които бяха определени от зрителите с гласуване/, 25 призивни промоционални клипа, популяризиращи „Голямото четене“; 50 анимационни миниатюри „Знаете ли че...“, в които по оригинален начин – остроумно и забавно, бе представена любопитна информация за прочутите писатели от световната литература. Филмите бяха реализирани от млади и известни български режисьори и представени от личности с доказан обществен авторитет.

Интернет сайтът, създаден с основно предназначение - място за гласуване, даде възможност и за осъществяване на реален литературен дебат в открития форум, в който стотици хора споделят възгледите си, спореха и размишляваха по темите, които кампанията провокира. Сайтът представи актуалните събития около книгите, четенето, информира за актуалните новини около развитието на класацията и кампанията, аотира заглавията на включените в списъка произведения, отрази обществения отзвук и функционираше като успешен вариант на популярна интернет социална мрежа.

Оригинално създаден, организиран и осъществен от БНТ бе съпътстващия проект „Пътуваща библиотека“. Той получи подкрепата на големите български издателства и покри в национален мащаб целите на кампанията, чрез събития, организирани в 28-те областни града на България. Книгите, които ни свързват – това бе идеята на „Пътуващата библиотека“. Репортаж от посещението на „Пътуващата библиотека“ във всеки град, бе излъчван в централната емисия на „По света и у нас“, а негов разширен вариант – в Сутрешния блок „Денят започва“ на следващия ден. Проектът бе отразен във всички регионални медии на 28-те области на България. Някои от общините реализираха инициативи, които обхванаха училища, читалища, библиотеки и други културни сфери на регионално ниво -масови четения в „Часът на класния ръководител“ с присъствие на обществени личности, които четяха пасажки от любимите си романи пред учениците; учебни задачи за написване на съчинения и есета по теми от любими романи; откриване на библиотеки за свободно посещение на граждани.

Вторият съпътстващ проект, който предизвика обществен интерес и ангажира личности от интелектуалния и културен елит на страната беше „голямото верижно четене“, реализирано съвместно с Центъра за култура и дебат „Червената къща“ и веригата книжарници „Хеликон“. Организиран бе маратон за публично четене на 12-те водещи в класацията книги като възможност за покачване на интереса и паралелен дебат, преди обявяване на финалния резултат от кампанията.

„Голямото четене“ проведе четири конкурса: Конкурс за написване на оригинално есе на тема: „Романът на бъдещето“, с награда -

литературно пътешествие до Ню Йорк, САЩ с участие в ексклузивно литературно събитие и покупка на книги в книжарница Barnes & Noble; Конкурс за фотография на тема „Моят фотографски образ на любим роман”, с награда – дигитален фотоапарат. Най-добрите фотографии бяха представени в интернет сайта на „Голямото четене” и в ефирните предавания на БНТ; Конкурс за късометражен видеофилм, до 3 минути, с награда – дигитална видеокамера. Най-добрите видеофилми бяха представени също в сайта на кампанията и в ефирните предавания на БНТ; Конкурс за активен участник – гласувал в кампанията чрез сайта.

„Голямото четене” е формат, който създаде двустранна връзка и зависимост между тези, които го реализират и аудиторията, която се включва в него. Това направи кампанията в известна степен непредвидима като заряд и обществен ефект. Българската версия на „Голямото четене” приключи на 22 март 2009 година с избирането на любимия роман на българите – „Под игото” на Иван Вазов.

Продуцирайки формата „Голямото четене” БНТ реализира най-успешния телевизионен проект на десетилетието, доказвайки, че няма конкуренция при ангажирането на гражданския, институционален и финансов ресурс в българската медийна среда като изразител на обществен интерес.

➤ НАЦИОНАЛНА КАМПАНИЯ „БЪЛГАРСКИТЕ СЪБИТИЯ НА ХХ ВЕК”

БНТ създаде оригинален формат, който си постави за цел чрез дебат, визия и пряко ангажиране на аудиторията да направи исторически, политически и обществен преглед на новата българска история. Какъв век беше ХХ-ят: най-драматичният, най-черният, най-кървавият век в човешката история; век на сътресения, жестокост, жертва, покаяние, или обратното - век на сила, съзидание, напредък и възход. Какво донесе на света, на хората и на България. И каква е България след този век. Ако сравним ХХ век с началото на ХХI-вия – ще открием ли и днес събития, достойни за историята както миналите.

В поредица от ежеседмични предавания на живо, всеки четвъртък от 20,50 ч., веднага след централната информационна емисия - най-големите капацитети и ерудити в различните области разказваха, разискваха и коментираха номинираните след предварително проучване и селекция 100 ключови, знакови и вълнуващи български събития на ХХ век, илюстрирани с документални кадри от богатия архивен фонд на БНТ, в следните категории:

- *Българските военните успехи на 20 век*
- *Българските научни постижения на 20 век*
- *Българските културни събития на 20 век*
- *Българските революции в бита на 20 век*

- *Българските политически събития на 20 век*
- *Българските спортни събития на 20 век*
- *Българските любовни истории на 20 век*
- *Българските строежи на 20 век*
- *Българските атентати на 20 век*
- *Българските абсурди и курיוзи на 20 век*

Замислен като състезателен формат с общонационално гласуване, проектът „Българските събития на ХХ век” трябваше да отговори на основния въпрос: Кое е българското събитие на ХХ век. Зрителите чрез гласуване избраха това да е „Българското оперно чудо”.

След серия успешни проекти, реализирани от Българската национална телевизия”, по оригинални формати на ВВС, „Великите българи /„Great Britons”/; и „Голямото четене”/The Big Read/, БНТ създаде свой оригинален формат „Българските събития на ХХ век”. С това националната телевизия продължи програмната си политика да възпитава добрия вкус в аудиторията чрез качество и висок професионален стандарт.

➤ **„ГОЛЕМИЯТ ИЗБОР - 1 и 2”**

БНТ реализира и първият телевизионен проект, който вкара в уникален медиен мащаб политическата дискусия, състезанието и обществения избор. Това е формат по лиценз на канадската обществена телевизия Си Би Си и представлява своеобразна селекция на „лидера на бъдещето”. Обърнат към младите хора и към стимулирането на обществената активност, „Големият избор” използва по оригинален начин професионалния и кадрови ресурс на Дирекция „Информация”. Този формат е сред проектите, които изпълняват два от приоритетите, заложен в програмата за управление: да разширим младежката аудитория и да вдигнем летвата за политическия разговор и за телевизионни стандарти на „умното реалити”, противопоставено на пошлото. Липсата на оригиналност и изобретателност на днешния телевизионен пазар у нас е отчуждила цели поколения от важни за страната дебати и с реализирането на този проект поставихме началото на запълване на този дефицит.

Това се оказа телевизионният начин преди парламентарните избори през 2009 г. на едно място в ефир да се срещнат способни млади хора, заедно с ключови политически личности като Бойко Борисов, Сергей Станишев, Иван Костов, Стефан Данаилов, Георги Пирински.

С двете издания на „Големият избор” БНТ наложи свой стил на политическата дискусия и показа какво означава висок телевизионен стандарт и отговорност при съчетаване на най-доброто от възможностите на журналистиката и модерните формати.

➤ ДЕН НА ОТВОРЕНИ ВРАТИ

Българската национална телевизия бе единствената телевизия в страната, която организира „Ден на отворени врати“ за да покаже на своите зрители и приятели, че е диалогична и съвременна обществена медия. Успехът беше безспорен. Пред вратите на „Сан Стефано“ 29 се извиваха опашки от стотици хора от цялата страна, които искаха да „видят“ телевизията от вътре, да се срещнат „на живо“ с любимите си водещи и журналисти. Хората обикаляха по студията и апаратните, по-смелите сядаха на стола на водещите, четяха новини в култовото Студио 6, други пък влизаха в ролята на синоптици и представяха прогнозата за времето от Студио 4. В лични разговори с водещи журналисти посетителите споделяха техни проблеми, някои от които по-късно бяха доразвити в репортажи и предавания в „Частен случай“ и „Открито“. По време и на трите издания на „Ден на отворени врати“ през 2007, 2008 и 2009 год. в ефира на БНТ бяха реализирани преки включвания от празничната програма, в които активно участваха нашите гости.

С тази инициатива БНТ показва, че хората са най-важни за нея и тя се стреми да им бъде същевременно полезна и интересна.

ОБЩЕСТВЕНИ КАМПАНИИ

➤ “БЪЛГАРСКАТА КОЛЕДА ”

Българската национална телевизия беше основен съорганизатор на благотворителната кампания „Българската Коледа – Да дарим надежда на дете в беда“, която се провежда по инициатива и под патронажа на президента Георги Първанов. Чрез тази кампания бяха събирани средства и подпомогнато лечението на стотици деца и закупени медицинско оборудване и линейки за десетки детски клиники.

Всичко това стана възможно до голяма степен и заради активното участие на Българската национална телевизия. При всяко издание на „Българската Коледа“ БНТ изработваше нова стратегия за провеждане на кампанията, за да ангажира общественото внимание и да преодолее скептицизма, недоверието и мисленето, че само държавата трябва да решава проблемите на обществото.

БНТ заложи на телевизионни форми, които създават в аудиторията усещане за силата на гражданското общество, собствените ни възможности и необходимостта от човешка солидарност, съпричастност при подкрепа на по-слабите. БНТ участва в една кампанията, която имаше ефект и реален принос за подобряване на детското здравеопазване в България.

➤ „ДОСТОЙНИТЕ БЪЛГАРИ“

Участието на БНТ в тази кампания, съвместно с вестник „24 часа“, доказва възможностите медиите взаимно да преливат аудитория и да

налагат в обществото стойности през авторитета на националната телевизия, която представяше номинирането и избора на „Достойни българи” на годината.

Целта на кампанията е да извади от анонимност добрия пример на „обикновените герои” – неизвестни хора, които обаче са извършили изключителни жестове в ежедневието си. Те са помогнали на някого в беда, рискувайки собствения си живот или са оказали подкрепа спонтанно, като личен акт на добра воля, често правейки и някаква жертва, без да очакват благодарност или обществен престиж.

➤ **„ДА ЗАСАДИМ ДЪРВО” И „ЖИВЕЙ НА ЧИСТО”**

Българската национална телевизия започна реализирането на кампании, свързани със защита на околната среда и актуалните обществени нагласи, свързани с екологичните проблеми. БНТ бе редовен участник в инициативата на Парламентарната комисия по околна среда и водите „Да засадим дърво”. Инициативата създава нагласи за опазване на зеленото богатство на България и за едно съвременно разбиране на проблемите по съхранение на живата природа, на околната среда, като по този начин, както „Българската Коледа”, работи за устойчиви обществени ценности – приоритет на всяка обществена телевизия.

➤ **„УЧИЛИЩЕ БЕЗ БАРИЕРИ”, съвместно със Столична община**

Основни задачи, които кампанията си постави бяха изграждане на достъпна архитектурна среда в училищата и детските градини на София, тъй като достъпът на децата с увреждания в масовите училища все още е сериозен проблем. Първите стъпки в тази посока бяха направени чрез възможностите на медийното партньорство. Идеята за кампанията се роди на първото издание на Деня на отворените врати на 16.09.2007г. Реално тя стартира на 14.02.2008г., когато стотици детски рисунки опаковаха 73-то СОУ в София. Големият успех на "Училище без бариери" бе, че все повече деца с увреждания могат да влизат в детските градини и училища, благодарение на рампи и асансьори изградените с пари от кампанията.

➤ **„НАДМОЩИЕ НА ДУХА”**

Подкрепата на хората в неравностойно положение е последователна политика, която се опитвах да наложа чрез различни форми на работа и присъствие в ефира на БНТ. Националната телевизия подкрепяше всички отправени и предложения - от Олимпиадата за хората с увреждания до местни и регионални инициативи на общини и организации на хората с увреждания.

БНТ участва в голям проект, който през м.септември 2007 г.

Дирекция „Информация” на БНТ, община Търговище и фондация „Старт” организираха и реализираха като Музикален фестивал на хора с увреждания, под надслов „Надмощие на духа”. Фестивалът ангажира вниманието на български и европейски институции и се превърна в ежегоден. Фондация „Старт”, осигуряваше участието на известни български поп и джаз изпълнители, а БНТ даде възможност както за отразяването му и излъчване на концертите, така и за представяне на материали и филми в новинарските емисии и публицистичните предавания. Телевизията излъчи филма „Живот в бъдеще време” и заедно с Представителството на Европейската комисия в България участва в организирането на изложби и други изяви на хора в неравностойно положение.

Смятам, че излъчването на такива програми и участието на БНТ в обществени кампании е не само задължение, а и отговорност, която през екрана става видима, както за зрителите, така и за институциите и медиите, които са в дълг към хората в неравностойно положение. Още повече, че БНТ е единствената телевизия с ясна програмна политика и предавания, които показват етническото и социално многообразие на българското общество - „Едни от нас”, „Заедно”, „Под дъгата - различните наши деца” и „Светът на ромите”.

III. ПОДКРЕПАТА НА БЪЛГАРСКАТА КУЛТУРА Е ТРАДИЦИЯ ЗА БНТ

В среда на силно комерсиализирана политика, насочена към гонене на високи рейтинги от частните телевизионни канали, БНТ продължи политиката да подкрепя фестивали и инициативи и предостави ефира си за популяризиране на българската култура. Като съорганизатор на големи театрални, кино и музикални форуми националната телевизия беше необходимия партньор, както за тяхното случване, така и за тяхното отразяване. Наред с традиционните партньорства на „Аскеер“, „Икар“, „Аполония“, фестивалите „Варненско лято“, Пловдивския театрален фестивал, „Златната роза“, „Златният ритон“, София Филм Фест, Годишните филмови награди, Панаирите на книгата, Софийски музикални седмици, Джаз фестивалите в Банско и Смолян, Осмата муза и Софийски салон на изкуствата, през изтеклия мандат БНТ наложи политика за подкрепа на млади и проходящи културни инициативи. Така станахме партньори на два младежки фестивала за късометражно кино „Филмини“ и „Ранно пиле“, на фестивала за студентско кино в Балчик. И постоянен медиен партньор на френско – българския проект „Отворен клас“ за представяне на най-добрите тенденции в европейското и световно кино.

Националната телевизия е единствената, която в централните си новини има постоянна линия за представяне на премиери – театрални, кино, литературни, музикални. И програмна политика за тотално представяне на значими културни събития чрез специализираните си предавания за образование, култура, история и религия като „Библиотеката“, „Кино по ноти“, „Джаз“, „Неделно матине“, „Атлас“, „Непозната земя“, „Вяра и общество“ и 30-минутен модул за култура в сутрешния блок „Денят започва“.

Културната политика на БНТ през този три годишен период имаше своите проектни носители, през формата „Голямото четене“, филмовата рубрика „БНТ представя“ и ексклузивни инициативи като „Лаборатория за слава“ /съвместен проект с Британския съвет за млади учени/ и „Българските символи“ / съвместно с Националния исторически музей/.

IV. ДЕТСКИТЕ ПРЕДАВАНИЯ СА ЗАПАЗЕНА МАРКА НА БНТ.

Ако има традиция, която презарежда програмата на националната телевизия, то това е създаването на детски предавания. И ако има проекти, които в максимална степен се възползват от възможностите за работа с европейските телевизии чрез структурите на ЕВU това е екипът на Главна редакция „Детски и младежки предавания”.

В периода бяха произведени нашите филми за сезон 2009 г. от проекта на ЕВU „Детски драма серии” – „Прозорецът на Нина” и проекта „Детски документални серии” – „Бягай зло”. Филмите бяха професионално оценени от изпълнителните продуценти на ЕВU Берил Ричардс и Марион Креели. БНТ участва в тази успешна копродукция вече шеста година. С нея имаме сериозен авторитет сред партньорите от Европейските страни - участници. Тези филми се произвеждат при много строги изисквания за художествено и техническо качество и са изключително ефективни и като реализация на вложените средства. Срещу произведените наши два филма /2x15 мин/ ние ще получим от партньорите си в копродукцията 31 нови филма от сезон 2009 с хронометраж 465 минути. При това с права за неограничен брой излъчвания за 10 години. Това е пример за изключителна ефективност на инвестицията в това време на криза. Защото единичната цена на един филм не надхвърля цената на редовно предаване.

Конкурсът за детска песен на Евровизия се превърна в един от най-смелите и успешни проекти на БНТ. През този период нашето участие стана постоянно и вече сме част от този уникален телевизионен формат. Отличен резултат дава продуцирането на детски песни от БНТ. Конкурсите в Хелзинки и Белград през май 2007 и 2008 затвърдиха авторитета ни сред колегите от Евровизия. За съжаление не достатъчно изчистения регламент на детската Евровизия ни накара временно да се въздържим от участие.

През изминалия период БНТ е подкрепила и участвала във всички предложени ни детски форуми като: Национален фестивал за детска песен „Сладкопйна чучулига” –Бургас; Национален фестивал за детска песен „Лачени обувки” –Берковица; Международния фестивал „Синекид”- Амстердам; Балкански фестивал за детско кино и телевизия „Арт-Амфора”; Международен куклен фестивал „Михаил Лъкатник” гр.Ямбол; Международен фестивал за детски кино и ТВ филми –„Златен Кайро”; Национална инициатива „Различни, но заедно” с концерт в НДК на деца в неравностойно положение и различни етноси в България; Национален фестивал на детската книга с международно участие - гр. Сливен; Международен детски фолклорен фестивал – гр. Сливен;

Качеството на продукцията за деца на БНТ се потвърждава и от наградите, които получава:

- Голямата награда на фестивала „Медийни събития „Албена”2008 за

музикалния филм „Коледната уличка”.

- Специална награда на фестивала за ТВ и радио програми „Европейския път на България” за съвременно визуално решение на предаването „13+”.

- Филмът „СЕРЕНАДА” – специална награда на НФЦ за реализация на кратка драматургична форма на Деветия балкански фестивал за детски филми и ТВ програми „Арт амфора”; Голямата награда „Златен Кайро” в конкуренция с повече от 280 филма от цял свят; Голямата награда – „Златен чадър” в раздела за детски ТВ филм на фестивала „Медийни събития” Албена 2009г.

- Филмът „МАМИ” – специална награда на детското жури на Деветия балкански фестивал за детски филми и ТВ програми „Арт амфора”; „Мами” и „Коледната уличка” получиха награди на „Евразийския телефорум” в Москва.

V. ЕВРОВИЗИЯ

Евровизия е проект, който националната телевизия продължи да развива в две посоки: като атрактивно за аудиторията музикално шоу и като процедура на избор на изпълнител, която би имала легитимност за музикалната гилдия и би довела до качествен избор. БНТ инвестира средства и позиционира в прайм тайм, както предаването „Бъди звезда”, така и концертните формати, чрез които бяха представени песните пред българската публика. При изключителната чувствителност към избора на песен-победител националната телевизия премина през различни стратегии, събра позитиви и негативи, но извървя един пропуснат десетилетия път от отсъствието на Евровизия в телевизионния ефир.

Смятам, че независимо от представянето на Мило на последния конкурс в Осло новият регламент, по който стана изборът на неговата песен „Ангел си ти” е работещ, приет от музикалните среди, зрителите и дава най-малко основание за оспорване на резултата от избора. За поредното си включване в този престижен европейски форум БНТ, като телевизия-организатор на националния избор на песен, след анализ на натрупания собствен опит и преглед на практиките в различни европейски страни, се спря на коренно нов регламент. Той предвиждаше широко допитване до 51 наши музикални специалисти и престижни институции, свързани с музиката, с цел да бъде определен само един изпълнител, който да представи България. За него БНТ поръча 5 песни на различни автори и продуцира реализацията им. Определянето измежду тях на композицията - победителка в конкурса стана чрез зрителско гласуване със SMS-и и телефонни обаждания във финално шоу, което беше излъчено директно в ефира на БНТ.

VI. МЕЖДУНАРОДЕН ТЕЛЕВИЗИОНЕН ФЕСТИВАЛ „ЗЛАТНАТА РАКЛА”

40-годишният юбилей на Международният телевизионен фестивал „Златната ракла” стана повод за преоценка на начина, по който би трябвало да се провежда този единствен по рода си форум в Югоизточна Европа. Той би трябвало да се променя в посока, която от място за преглед на телевизионна продукция да се превърне в пазар, на който БНТ може да се представи най-мощно и да продаде своята продукция. През изминалия период националната телевизия използва фестивала като форум, на който се проведоха важни дебати за развитие на българското кино, форматите и влиянието им върху телевизионните програми и пазар, възможностите за ефективно програмно взаимодействие с европейските телевизии.

Ежегодно фестивалът събира над 200 телевизионни професионалисти – програмни експерти, продуценти, сценаристи, редактори, актьори, журналисти, оператори, висша администрация на телевизионни организации, медийни експерти, режисьори, оператори, кино критици, филмови специалисти, журналисти и др.

Сред гостите на „Златната ракла” са били редица известни актьори от популярни сериали, излъчвани по БНТ, като Джон Маккук, Кимбърли Браун, Даниел Маквикър („Дързост и красота”), Джордо Боргети, Валтер Нудо и Самуела Сардо („Отдаденост”), Себастиано Сомма („По съвест”), Ян Енглерт („Осъдени души”), утвърдени режисьори, продуценти и кинокритици като Карен Шахназаров (Мосфилм), Патрик Сандрен (Франция), Любиша Самарджич (Сърбия), Вера Глаголева (Русия) и др.

Участието на водещите телевизионни организации и независими продуценти от Европа, Азия, Америка и Австралия показва как фестивалът може да осигури канали за нова информация и контакти на много източноевропейски телевизионни творци. Всяка година в конкурса участват над 100 телевизионни програми от цял свят, преминали през строга предварителна селекция.

Независимо от дългогодишните традиции, поради недостиг на средства, Управителният съвет реши тази година да се откажем от организирането и провеждането на „Златната ракла”.

Бъдещето на фестивала зависи изцяло от способността той да се подчини на ефективните и модерни форми за реализирането на подобни форуми. Това е свързано със създаване на собствен профил именно като „фестивала на Югоизточна Европа” и включване в обобщоевропейските тенденции за максимален обмен на регионален продукт, информация и съдържание. Тогава присъствието и на телевизии и компании от Европа, Азия и Америка ще има своя насочен интерес към място, което предлага достъп до един интересен регионален пазар.

НАГРАДИ НА „ЗЛАТНАТА РАКЛА”

А) ТЕЛЕВИЗИОННИ ФИЛМИ И СЕРИАЛИ

2009: ГОЛЯМАТА НАГРАДА "ЗЛАТНАТА РАКЛА" на филма „САМА”, режисьор – Фабрис Казьоньов, телевизия Франс 2 – ФРАНЦИЯ.

2008: ГОЛЯМАТА НАГРАДА "ЗЛАТНАТА РАКЛА" на „ЧУДОТО НА БЕРЛИН”, режисьор Роналд Сузо Рихтел, ZDF – ГЕРМАНИЯ.

2007: ГОЛЯМАТА НАГРАДА „ЗЛАТНАТА РАКЛА“: „КАРАВАДЖО“, РАИ – ИТАЛИЯ.

Б) ТЕЛЕВИЗИОННИ ДОКУМЕНТАЛНИ ФИЛМИ

2009: ГОЛЯМАТА НАГРАДА "ЗЛАТНАТА РАКЛА" на "МОМИЧЕТА - УБИЙЦИ”, режисьор – Дейвид Кинсела, David Kinsella Productions AS и KOLESTIV – копродукция на НОРВЕГИЯ и РУМЪНИЯ.

2008: ГОЛЯМАТА НАГРАДА "ЗЛАТНАТА РАКЛА" на "МЛЕЧЕН БАР", режисьори Терезе Мьорнвик и Ева Айнхорн, продукция на RBB Телевизия, Берлин – Бранденбург / ARTE – ГЕРМАНИЯ.

2007: ГОЛЯМАТА НАГРАДА „ЗЛАТНАТА РАКЛА“: „РАЗВОД ПО АЛБАНСКИ“, „Адела Медия” – БЪЛГАРИЯ.

В) ТЕЛЕВИЗИОННИ РЕПОРТАЖИ

2009: ГОЛЯМАТА НАГРАДА "ЗЛАТНАТА РАКЛА" за трети раздел на "ТЪЛПИ В КИТАЙ – МЪЛЧАЛИВОТО ШЕСТВИЕ”, режисьор – Джин Такаяма, NHK – ЯПОНИЯ.

2008: „Сребърната ракла” за „В ЧЕЛЮСТИТЕ НА ДРАКОНА”, част от световноизвестната поредица „Специален пратеник”, автор Патрис Льортон, телевизия Франс 2 – ФРАНЦИЯ.

2007: ГОЛЯМАТА НАГРАДА „ЗЛАТНАТА РАКЛА“: „РОБИ НА ОБЕТОВАНАТА ЗЕМЯ“, част от световноизвестната поредица „Специален пратеник”, автор Себастиан Льоге, телевизия Франс 2 – ФРАНЦИЯ.

Г) ТЕЛЕВИЗИОННИ ФИЛМИ И МИНИ-СЕРИАЛИ ЗА ДЕЦА И ЮНОШИ

2008: ГОЛЯМАТА НАГРАДА "ЗЛАТНАТА РАКЛА" за втори раздел на "ЛЕКА НОЩ, ФРАНК”, режисьор Люк Ван Гиникен, VRT – БЕЛГИЯ.

2007: ГОЛЯМАТА НАГРАДА „ЗЛАТНАТА РАКЛА“: „МАГНА АУРА –ИЗГУБЕНИЯТ ГРАД”, МДР, Синемак, БНТ – ГЕРМАНИЯ, БЪЛГАРИЯ.

Д) ТЕЛЕВИЗИОННИ ФОРМАТИ

2009: ГОЛЯМАТА НАГРАДА "ЗЛАТНАТА РАКЛА" за четвърти раздел на "КЛИНИКА КУЛТУРЕН ФИТНЕС", продуцент – Маряна Миканен, YLE – ФИНЛАНДИЯ.

Специални награди за: „ЖИВОТЪТ НА ДРУГИТЕ”, продуцент – Никола Тупарев, продукция на „Old School Productions” и „ЛУДИ ОТ ЛЮБОВ” – продуценти Карло Биксио и Карло Принчипини, продукция на RAI – ИТАЛИЯ.

VII. ДЕЙНОСТ НА ДИРЕКЦИЯ „ИНФОРМАЦИЯ”

БНТ ЗАПАЗИ ЛИДЕРСКОТО СИ МЯСТО В ОБЛАСТТА НА ИНФОРМАЦИЯТА.

През целия тригодишен период новинарските емисии и силната актуална публицистика останаха приоритет в работата на ръководния екип. Публицистиката ни наложи нов тон в телевизионния ефир – дискуссионен, сериозен, интересен и свободен едновременно. Публицистика на подготвени журналисти, зачитащи своето достойнство, това на събеседника и това на зрителя.

БНТ стана първата телевизия, която реализира новините си чрез мултимедийна платформа, като създаде специализиран интернет сайт и вкара в ефир комуникационните възможности на социалните мрежи през слота „По света и у нас в 100 секунди” и рубриката „MY NEWS”.

Считам, че високият рейтинг по отношение на общественото доверие, който неизменно сочат социологическите изследвания, е доказателството, че дирекция „Информация” осъществява пълноценно своите функции, като основен изразител на обществения интерес.

През последните три години бяха утвърдени информационните пояси за новинарските емисии „По света и у нас”, подчинени на логиката на деня : анонс – 18.00 ч., обзор - 20.00 ч. и анализ – 22.30 часа. Преместването на късната емисия от 22.00 в 22.30 часа се наложи от програмни съображения и даде възможност за „отваряне” на прайм тайма. Подобно структуриране на новините дава възможност за професионално проследяване на информационния поток от деня и същевременно оформя слотове с висок рейтинг, които се превръщат в основен носител на програмната схема. В късното издание на „По света и у нас” много успешно се наложи включването на втори водещ, който представя икономическите новини от деня. Тази част от емисията на практика компенсира липсата на икономическо предаване и покрива две концептуални изисквания:

➤ Повече внимание върху „икономиката на всекидневието”, към онези икономически мерки и стратегии, които опират до джоба на гражданина; до финансовите и стопански операции, които той всеки ден извършва.

➤ Ангажиране на нови, сериозни и авторитетни външни коментатори, свързани с бизнеса и науката, които не са специалисти по всичко, а строго маркират експертните си територии в българската и световната икономика.

Приоритетите, които заложих в областта на коментара и анализа най-успешно бяха реализирани в предаването „Референдум”. Тази своеобразна публицистична „игра” с публиката, тип „референдум” сериозно изследва мнението на определени извадки от различните социални групи и обществените нагласи по актуални теми от деня.

Предаването наложи модел на взаимодействие между Програмна дирекция и „Информация”. Новинарите, съвместно с колегите си от главна редакция „Общество”, тематично и структурно реализират предаването. То има своя уникален авторитет сред политици и зрители, поддържа постоянно висок рейтинг, при това в конкуренция с комерсиалните риалити формати на други телевизии. И доказва, че обществото има нужда от професионален дебат. Както при разискване на глобалните теми - енергетика, здравеопазване, социална реформа, така и когато аудиторията очаква през доверието в обществената медия да чуе и своите политически лидери. Като пример само ще посоча, че единствено в това предаване преди парламентарните избори през 2009 година застанаха в пряк двубой лидерите на двете най-големи политически сили Сергей Станишев и Бойко Борисов. Техният „дуел” дълго време бе в най-коментираното събитие от всички печатни и електронни медии в България, а рейтинга на това издание на „Референдум” достигна над два-пъти по-високи стойности от обичайните за публицистични програми и беше най-гледан в националния ефир. Така освен емблематичното за БНТ предаване „Панорама”, още един публицистичен формат влезе в прайм тайма на БНТ.

Журналистическият стандарт на обществена медия, работещите в БНТ ежедневно защитават с професионално направени, информиращи, разследващи или коментарни материали, които определят облика и качеството на новинарските емисии. Това се превърна в почерк и трайна тенденция за новините на БНТ - не просто да се съобщава темата, а да се търси развитие и коментар.

Сутрешният блок също разви формите, които позволяват повече комуникация със зрителя. Екипът работи за навлизането в една нова територия на представяне на събитията от деня – излизане от студиото, порепортажно, динамично и с повече картина. Именно в Сутрешния блок се разгръщат пълноценно всички обществено-значими инициативи и проекти, в които БНТ участва.

Периодът, който отчитам, бе белязан и от изборни кампании, две от които бяха особено важни за страната – тези за Европейски и за национален парламент.

В двете изборни кампании журналистите от дирекция „Информация” бяха лидери в ефир и не допуснаха никакво нарушение на Споразуменията, подписани между БНТ и политическите сили. Съгласно законите БНТ отразяваше предизборната надпревара с предизборни хроники, клипове и диспути. Задължителните диспути бяха организирани

и водени модерно, дискуссионно и в присъствието на публика. БНТ предложи и редица алтернативни журналистически форми за представяне на кандидатите за евродепутати и за народни представители. Бяха разработени специални схеми за участие на представители на различните политически сили в сутрешния блок “Денят започва”. По време на кампанията за народни представители също в сутрешния блок бяха организирани дебати между мажоритарните кандидати, които се излъчваха от различни градове.

Кулминацията бяха двете изборни нощи. Най-високият рейтинг потвърди основните изводи на нашия анализ: на 7-ми юни и 5-ти юли 2009 г. БНТ водеше по информационна и коментарна плътност, по технологична мощ и по съдържателни изненади, включително с виртуално студио и кафе – клуб „БНТ”. Нашите постижения през годините бяха утвърдени по категоричен начин:

Дойдат ли избори, зрителите се доверяват на БНТ.

Нов проект за новинарите от БНТ през този период беше и рубрика “В кадър”. Дирекция „Информация” осъществи идеята си да има своя документална телевизионна форма, която да покаже традиционното предимство на БНТ един престижен жанр – телевизионния документален филм. „В кадър” отразява най-новите тенденции на европейските обществени телевизии да изграждат слотове с актуална документалистика в своите програми.

Тук е мястото да отбележа, че документалните изразни средства, които са своеобразен „хит” в развитието на телевизионния език през последните години, станаха „хит” и в рейтинговата рубрика „БНТ такси”, в обстояните репортажи на предаването - „Евробългари” и разширените репортажи в икономическите новини “Платено от Брюксел”.

Особено внимание бе отделено и за подобряване на обратната връзка с нашата аудитория. БНТ първа в телевизионния ефир откри „пряка линия” за получаване чрез интернет на файлове с видео и звук изпратени от зрители. Рубриката „MY NEWS” беше посрещната с изключителен интерес от хората, който започнаха да изпращат интересни случки и събития, на които бяха станали непосредствени свидетели.

БНТ не остана встрани от развитието на комуникационните процеси и новото обществено и комуникационно явление „Дигитална цивилизация”. Към Главна редакция „Новини”, бе създадено ново звено – „Новини, излъчвани по Интернет”. Предпоставка за това бе фактът, че една от стъпките, макар и малка за присъствие и утвърждаване на БНТ в това общество е започналото производство на НОВИНИ, предназначени за световната мрежа. Беше разработен специален дизайн и добавена нова функционалност на началната страница на сайта на БНТ за позициониране

на първата в българското интернет пространство новинарска емисия, създадена специално за интернет – „*По света и у нас в 100 секунди*”.

В дирекция „Информация” бе извършена най-мощната структурна промяна, правена в БНТ през последните години. Основен принцип при реструктурирането беше да бъде гарантирана мисията на БНТ, като единствен обществен оператор и на Дирекцията, като водещо структурно звено в нея, за реализиране на основното конституционно право на гражданите да бъдат информирани и да получават равен достъп до информация. Основна цел на предприетите промени, свързани със „затварянето на производствения цикъл” беше новата структура да гарантира наличието на екипност, субординация, по-добра взаимовръзка между отделните звена и екипи и по-голяма оперативност в производствения цикъл.

Реструктурирането в същото време бе обвързано с преминаване от смесена технология и среда на производство към изцяло новата цифрова среда на системата AVID за работа на Главна редакция „Новини” в новия Нюз рум.

В новата структура на дирекция „Информация” влезе цялата реализация „Информация” от дирекция „ТВ производство” и две звена от дирекция „ГТС”.

Дирекция „Информация” работи успешно за друг, заложен от мен приоритет - спортните събития. Представихме на българския зрител популярни и не толкова популярни спортове, като успяхме чрез своите програми да го направим съпричастен към всички значими международни и национални спортни събития, състояли се на територията на страната и извън нея.

Най-важните спортни събития, към които беше фокусирано вниманието не само на българските зрители, но и на зрителите в цял свят са двете олимпиади - лятната в Пекин през 2008 г. и зимната във Ванкувър през 2010 год. БНТ професионално се подготви за тяхното отразяване - инвестирахме сили и средства, обмисляхме внимателно реализацията им и трябва да кажа, че сме горди с резултата. Това, което обществените телевизии по света правят с няколко програми, БНТ направи само с една. Новият подход избран от нас за отразяването на тези мащабни и престижни спортни събития показва, че ние вече можем да мерим сили с останалите европейски телевизии.

Ще припомня накратко какво беше новото и различно при това отразяване.

На първо място това бе изнасянето на целия процес по реализацията на ЛОИ в Пекин. Сформираната работна група, която след продължително и обстойно анализиране на изискванията, даденостите, детайлите и най-вече на рисковете излезе с предложение, което е взаимствано от практиките на големите европейски телевизии.

Екипът на БНТ в Пекин пое изцяло изработването на програмата, която беше транслирана до София по специално заявен чрез Евровизия “ексклузивен 24-часов сателитен канал“. Чрез него бяха осъществени преките предавания, записи, студия, унилатерали, директни включвания в новините и актуалните предавания, което спести значителни разходи. Цената на ексклузивния 24-часов сателитен канал до София плюс съответните мултиканали до офиса на БНТ в Пекин бе около 202 000 евро, т.е. значително по-евтино от стария вариант и много по-ефективно.

Искам да изтъкна и много важния факт, че апаратурата, закупена за студиото и апаратната на БНТ в Китай, беше така подбрана, че след завръщането ѝ в България с нея се оборудва изцяло един нов цифров трикамерен ПТС.

Тази нов начин на отразяване олимпиадата в Пекин бе повторен със същия успех и на зимните олимпийски игри във Ванкувър.

Основни изводи след приключване на Олимпиадите:

Новият начин на излъчване на Олимпийски игри по БНТ е по-съвременен, централизиран в един екип и по-гъвкав програмно.

БНТ инвестира в закупува мачовете на националния отбор по футбол, най-вече в интерес на зрителя и своя обществен ангажимент. Футболът е най-популярният и гледан спорт у нас. Българската национална телевизия не пропусна отразяването на нито една среща на „националите“ и независимо от слабото представяне на отбора, интересът на зрителите към тях остава траен. Като пример мога да посоча, че по време на срещата България – Италия, част от квалификациите на българския национален отбор по футбол за Световното първенство, пред екрана са били 17,2%, осигурявайки на БНТ 1 269 000 зрители и 49,3% пазарен дял. Затова трябва да подчертаем успешното пазарно поведение на БНТ относно закупуването на лицензните права за тези мачове. Това осигурява на телевизията рекорден пазарен дял, интерес от страна на зрителите и засилен интерес от страна на рекламодателите.

През декември 2008 година БНТ участва в търг и спечели правата за три години за излъчването на най-интересния мач от кръга и обзорни предавания на новия формат на турнира за купата на УЕФА – „Лига Европа“. Благодарение на сделката сключена за придобиване правото на първи избор на мачовете, БНТ успя да запази за аудиторията си двубоите на най-популярните отбори у нас „Левски“ и ЦСКА в Европа през есента на 2009 г.

Както посочих в моята концепция големите спортни събития са могъщ лост за запазване на пазарния дял на обществената телевизия. Опитът от световните и европейски първенства по футбол го показва. По време на тяхното излъчване телевизията не само привлича огромна

аудитория, но си връща парите, дадени за купуване на правата.

Колкото и да е силна конкуренцията в тази област БНТ защити лидерското си място при излъчването на световни спортни събития, без да пропуска традиционния фокус върху националните спортни събития. От всички телевизии в България, единствено БНТ предава цялостната палитра от постижения на българския спорт в най-различни дисциплини за мъже и жени: национални, европейски и световни първенства от над 15 вида спорт.

В условията на ограничения на бюджетната субсидия на БНТ, намалените собствени приходи и необходимостта от реализиране на икономии, спортните предавания в БНТ бяха реализирани според годишния спортен календар и редовните рубрики в програмната схема на „БНТ 1” и „БНТ САТ”.

През последния сезон БНТ не излъчи футболните срещи от вътрешното първенство, но това стана заради непосилно високата цена от 50 млн. лева, която поискаха от Българската федерация по футбол .

И докато финансовите проблеми по един или друг начин намират временно решение, то най-сериозният за сега проблем остава непреодолим: ***БНТ има само една програма, в която, като в „дядовата ръкавичка”, трябва да влезе буквално всичко – от парламентарния контрол до състезанието по кърлинг от Олимпиадата. Това противоречи на европейската и световна практика и не дава възможност обществената телевизия до край да се възползва от своята инвестиция.***

Обръщам внимание върху факта, че голяма част от многобройните международни спортни събития с българско домакинство нямаше изобщо да бъдат реализирани, през тези три години, ако БНТ беше отказала да участва като съорганизатор. А това би сериозно засегнало интересите не само на зрителите, но и би навредило на международния авторитет на България.

СПОРТНИ ПРЕДАВАНИЯ от 2007 год. до 2010 год., които са реализирани с подкрепата на БНТ като телевизия - домакин.

- ФУТБОЛ – /2007, 2008,2009,2010/ СВЕТОВНИ И ЕВРОПЕЙСКИ КВАЛИФИКАЦИИ, УЕФА, МЕЖДУНАРОДНИ КОНТРОЛНИ СРЕЩИ;
- БАСКЕТБОЛ - МЪЖЕ И ЖЕНИ /2007, 2008,2009,2010/ – ЕВРОПЕЙСКИ КВАЛИФИКАЦИИ, УЛЕБ, ФИБА;
- ВОЛЕЙБОЛ - МЪЖЕ И ЖЕНИ/2007, 2008, 2009, 2010/– ЕВРОПЕЙСКИ КВАЛИФИКАЦИИ, ПРЕДОЛИМПИСКИ КВАЛИФИКАЦИИ, СЕВ, ТОПКЪП, СВЕТОВНА ЛИГА ;
- СКИ – ЕВРОПЕЙСКА И СВЕТОВНА КУПА - БАНСКО /2007,

2008,2009/

- БИАТЛОН – ЕВРОПЕЙСКО ПЪРВЕНСТВО- БАНСКО
- МЕЖДУНАРОДНИ ТУРНИРИ “АСПАРУХОВ МЕЧ” /2007, 2008,2009,2010 /
- БОРБА, МЪЖЕ И ЖЕНИ – МЕЖДУНАРОДНИ ТУРНИРИ И ЕВРОПЕЙСКО ПЪРВЕНСТВО / 2007, 2008,2009,2010/
- МОТОРИ – ЕВРОПЕЙСКИ И СВЕТОВЕНИ ШАМПИОНАТИ / 2007, 2008,2009,2010/
- ШАХМАТ –ТОПАЛОВ- КАМСКИ, МАЧ ЗА СВЕТОВНАТА ТИТЛА АНАНД – ТОПАЛОВ, МТ Мтел Мастър, ЕВРОПЕЙСКО ПЪРВЕНСТВО ПО ШАХМАТ, ПЛОВДИВ / 2007, 2008,2009,2010/
- ЕВРОПЕЙСКА КУПА И МЕЖДУНАРОДНИ ТУРНИРИ ПО СПОРТНИ ТАНЦИ /2008,2009/
- СВЕТОВНО ПЪРВЕНСТВО И МЕЖДУНАРОДНИ ТУРНИРИ ПО ФИГУРНО ПЪРЗАЛЯНЕ / 2007, 2008,2009/
- МЕЖДУНАРОДНИ ТУРНИРИ ПО БАДМИНТОН / 2007, 2008,2009,2010/
- МЕЖДУНАРОДНИ ТУРНИРИ ПО ФЕХТОВКА “АСПАРУХОВ МЕЧ” / 2007, 2008,2009,2010/
- МЕЖДУНАРОДНИ ТУРНИРИ ПО ТЕНИС КУПА ДЕЙВИС, АЛИАНЦ КЪП / 2008, 2009, 2010/
- СВЕТОВНА КУПА ПО КОНЕН СПОРТ, БОЖУРИЦЕ, АЛБЕНА / 2008, 2009, 2010/
- ЕВРОПЕЙСКИ КВАЛИФИКАЦИИ ХАНДБАЛ /2008, 2009/
- СВЕТОВНАК ШОРТТРЕК /2009,2010/
- СВЕТОВНА КУПА АРЕРОБИКА
- МЕЖДУНАРОДЕН ТУРНИР ПО ХУДОЖЕСТВЕНА ГИМНАСТИКА КУПА Е.ОН /2008/
- МЕЖДУНАРОДЕН ТУРНИР ПО ЕСТЕТИЧЕСКА ГИМНАСТИКА/2008/
- МЕЖДУНАРОДЕН ТУРНИР ПО МОДЕРЕН ПЕТОБОЙ, ВАРНА /2008/
- ЕВРОПЕЙСКА КУПА КАРТИНГ, ХАСКОВО /2009 /
- СВЕТОВНО ПЪРВЕНСТВО ПО ЛЕКА АТЛЕТИКА- ВОЕННИ /2009 /
- ЕВРОПЕЙСКО ПЪРВЕНСТВО ПО БАТУТ , ВАРНА /2010/

VIII. СТУДИО ЗА ТЕЛЕВИЗИОННИ ФИЛМИ „ЕКРАН”

НАЦИОНАЛНОТО КИНО КАТО ПРИОРИТЕТ НА ВСЯКА ЕВРОПЕЙСКА ОБЩЕСТВЕНА ТЕЛЕВИЗИЯ.

Българската национална телевизия води последователна политика в подкрепа на новото българско кино. Това се определя както от задължението и по закон да отделя 10 на сто от държавната субсидия за производство на телевизионна филмова продукция, така и от мениджърското решение на ръководството на БНТ да копродуцира игрални филми. Националната телевизия е единствената, която купува и излъчва български игрални и документални филми, реализирани като независими продукции без участието на БНТ. Приоритет в дейността в студия за телевизионни филми „Екран” продължава да бъде подкрепата на дебютите и първите и втори филми на младите български режисьори.

БНТ е единствената телевизия у нас, която изпълнява обществен ангажимент да развива седмото изкуство, като финансира производството на българско кино и го представя целенасочено и последователно на своя екран. Като реален и най-голям за страната продуцент, БНТ има водеща роля в кинематографичния процес и в създаване на тенденции в него. В условията на отсъствие на киноиндустрия в България, само БНТ има възможност за изграждане на цялостна концепция за кинопроизводството, което продуцира. Със създаването на киностудия „Екран” се опитах да защита правата и позициите на БНТ като продуцент и да направя такива промени във вътрешния правилник за филмопроизводство, които да улеснят работата с външните продуценти, повишат качеството на произвеждания продукт и превърнат филмопроизводството в интегрална част на цялостната програмна политика на националната телевизия. Това е труден процес, свързан с преодоляване на години наслагвани повсеместни претенции на кинообщността към БНТ, която обаче не е готова да сподели с телевизията-продуцент отговорността за качеството на продукцията.

Заложените през тези три години програмни приоритети са дългосрочни, съобразени с изискванията на зрителската аудитория и цялостната политика, която провежда ръководството на БНТ. Филмопроизводството е част от отговорността ни за подържане на високо художествено ниво на програмата.

БНТ демонстрира качеството на политиката си да инвестира в българско игрално кино с проекта „Месец на българското кино”, който през април и май представи последователно в прайм тайма 6 филмови премиери. И показва уникалното си предимство да предостави на аудиторията възможността да гледа оригинална българска филмова продукция, докато комерсиалните телевизии излъчват сапунени сериали.

Екранът на БНТ среща творци от различни поколения. Наред с

режисьорите Иван Ничев /Приключенията на един Арлекин/, Мариана Евстатиева /Руслан и Людмила/, Атанас Киряков /Автопортрет с маска/ - работят и утвърдени имена от средното поколение – Дочо Боджаков /Английският съсед/, Костадин Бонев /Военен кореспондент/, Александър Морфов /Хъшове/, Красимир Крумов /Светото семейство/. А задължителното присъствие във всички конкурсни сесии на СТФ „Екран” на позицията „ДЕБЮТ” осигурява екран и за най-младите. Това са филмът „Последно пътуване” на младия режисьор Васил Барков, „20 години подкрепа” на Светослав Драганов, „ Братът на охлюва” на Иван Панев, „Номер едно” на Атанас Христосков.

БНТ разполага с потенциал да извършва периодично маркетингово изследване на зрителската аудитория, да съобразява адресанта на филмовата си продукция и в рамките на най- популярните си предавания да рекламира своите филми. Иниципирането и организацията на тези процеси са залегнали в новия Правилник за телевизионно филмопроизводство като неразделна част от приоритетите на СТФ „Екран”. За изминалия тригодишен период са направени две редакции на Правилника:

В Правилника влязъл в сила от 15.03.2009 г. промените са продиктувани от необходимостта от актуализация на базисните параметри при съставяне на бюджет за телевизионни филми, нормативите за гарантираните възнаграждения при производство на телевизионни филми, нормативите за определяне на възнагражденията за каскадьорски изпълнения, нормативите за определяне на базисните параметри при съставяне на бюджети за вътрешна тв филмова продукция, норматив за гарантирани възнаграждения за авторски и сродни права при последващо излъчване на тв филми и такси за кандидатстване по чл.9 и чл.11 от Правилника .

Правилникът през 2010 се актуализира след широко обсъждане с творческите гилдии, участващи в производството на филми в страната. Въведени бяха новите позиции в конкурсните сесии – „присейл „ и „ идея за сценарий”. Поради необходимост за по- пълноценен контрол от страна на екипа на СТФ „Екран” бяха въведени и нови финансово-организационни и художествени параметри на производството.

Най-съществените промени в Правилника регламентират:

- провеждането на поне две конкурсни сесии, което дава по-големи възможности за използване творческия ресурс на българските филмови творци;

- изготвяне на автопромоционална стратегия при излъчването на всеки произведен в СТФ „Екран” филм;

- нов принцип на структуриране на Художествен съвет, с преимуществено участие на представители лекция на проектите;

- начина на кандидатстване в конкурсна сесия по новата позиция

„идея за написване на сценарий“;

- начина на оценка и класиране на проектите по всички позиции с помощта на оценъчни карти, което дава възможност за по-голяма обективност и прозрачност при оценката и класирането на конкурсните проекти при сесия;

- определят продължителността на дебютните филми и финансирането им, което дава възможност на повече млади режисьори да получат своя шанс, съобразено с финансовите ограничения в бюджета на БНТ;

- по-прецизиран контрол по изпълнение на одобрените бюджети .

За пълна прозрачност на процедурата по избор и финансиране на филмовите проекти през месец ноември 2009г. беше създаден линк на СТФ “Екран“, в сайта на БНТ. На този сайт, по решение на Управителния съвет, се публикува цялата информация за проектите и тяхното класиране на конкурсни сесии, както и всички решения, засягащи производството и излъчването на филмовата продукция на БНТ.

Програмната необходимост при филмопроизводството определя многообразието на темите и жанровете и търси възможност за привличане на различни групи зрителска аудитория. За разглеждания три годишен период са произведени филми със следната жанрова и тематична насоченост:

1. Адаптация по литературни произведения – сериалът „Хъшове“, игралният филм „Военен кореспондент“⁸ по произведения на Йл Йовков /. Тази тенденция се продължава с приетите за производство идеи за сценарии на игралните сериали „Железният светилник“ и „На границата“;

2. Игрални филми на съвременна тема – сериалите „Приключенията на един Арлекин“ и „Людмил и Руслана“, игралните филми „Светото семейство“, „Рут“, „Аварийно кацане“;

3. Игрални филми с младежка тематика – филмите „Братът на охлюва“ и „Врагът отвътре“;

4. Комедии и ситуационни комедии на съвременни теми – „Корави старчета“, „Клиника на 3-ия етаж“./ ситком/ „Second hand“./ ситком в производство/ „Английският съсед“/ сериал в производство/ ;

5. Документални филми, посветени на значими личности на българската наука и култура – „Асен Пейков – българинът от Рим“, „Марго и приятели“, „Между маските“, „45 градуса по Азарян“;

6. Документални филми, посветени на значими събития от българската история – „Денят на независимостта“, „Български хроники“/ по произведението на Стефан Цанев / , „Предисторията: Богове и поклонници“; поредицата от 27минутни филми „Българските имена на 20 век „

7. Документални филми, разкриващи социални проблеми през съдбите на обикновени хора – „Групата“, „Трима мъже край водата“;

8. Филми за детска аудитория – анимационните филми „Реката”, „Вълкът и седемте козлета” и „Лятото на Гъбелко”;

9. Научно-популярни филми – „Културното наследство на България. - ”Свети Иван Рилски” .

Основен принцип при формиране на програмните приоритети от Програмния съвет в БНТ е съобразен с ангажиментите ни като национална медия. Това определя позициите, които трябва да намерят място във вътрешното филмопроизводство на БНТ и на конкурсните сесии. В последните три години са произведени следните филми:

А) Телевизионни сериали

1. „ПРИКЛЮЧЕНИЯТА НА ЕДИН АРЛЕКИН” – реж. Иван Ничев
2. „ЛЮДМИЛ И РУСЛАНА” – реж. М. Евстатиева
3. „ХЪШОВЕ” – реж. Ал. Морфов
4. „КЛИНИКА НА ТРЕТИЯ ЕТАЖ”(2-ри сезон)–реж.Николай Акимов

Б) Игрални филми

1. „РУТ”– реж. Владо Шишков
2. „БРАТЪТ НА ОХЛЮВА” – реж. Иван Панев
3. „ВРАГЪТ ОТВЪТРЕ” – реж. Атанас Христосков.
- 4.„СВЕТОТО СЕМЕЙСТВО” – реж. Красимир Крумов

В) Документални филми

1. „ГРУПАТА”- реж. Станислава Калчева
2. „ТРИМА МЪЖЕ КРАЙ ВОДАТА” – реж. Ралица Димитрова
3. „МАРГО И ПРИЯТЕЛИ” – реж. Иван Росенов
4. „МЕЖДУ МАСКИТЕ”– - реж. Огнян Гелинов
5. „ОТВЪД БАРИЕРАТА” – реж. Галина Кралева
6. „АСЕН ПЕЙКОВ” – Мария Траянова
7. „КУЛТУРНОТО НАСЛЕДСТВО НА БЪЛГАРИЯ” – II част реж. Бойчо Божиновски

Г) Анимационни филми

1. „РЕКАТА” – реж. Андрей Кулев
3. „ЛЯТОТО НА ГЪБЕЛКО” – реж. Даниел Чалъков

Активното участие на БНТ в копродукции с филми, получили подкрепа на Националния филмов център е стратегически избор на ръководството на БНТ. Така националната телевизия се превърна във важен партньор при постигане на успехите на българското игрално кино на международни фестивали през последните три години. С финансовата подкрепа на БНТ става възможна както тяхната реализация, така и

представянето им пред най- широк кръг зрители, лишени от всякаква друга възможност да гледат българско кино след ликвидирането на филмови салони в почти цялата страна.

Продукциите, реализирани с подкрепата на БНТ са следните:

А) ИГРАЛНИ

1. „Дзифт” – реж. Явор Гърдев;
2. „Единствената любовна история, която Хемингуей не описа” – реж. Светослав Овчаров;
3. „Светът е голям и спасение дебне отвсякъде” – реж. Стефан Командарев;
4. „Прогнозата” – реж. Зорница София;
5. „Любовен празник „Гуча” – реж. Душан Милич;
6. „Сенки” – реж. Милчо Манчевски;
7. „Вътрешен глас” – реж. Милена Андонова-мажоритарно участие на БНТ
8. „Последно пътуване” – реж. Васил Барков- -мажоритарно участие на БНТ
9. „Преследвачът” – реж. Лъчезар Аврамов- мажоритарно участие на БНТ
10. „Военен кореспондент” – реж. Костадин Бонев -мажоритарно участие на БНТ
11. „Тилт” – реж. Виктор Чучков;
12. „А днес накъде” – реж. Рангел Вълчанов;
13. „Моето мъничко нищо” – реж. Дочо Боджаков;
14. „Зад кадър” – реж. Светослав Овчаров;
15. „Стъклената река” – реж. Станимир Трифонов;
16. „Козелът” – реж. Георги Дюлгерев;
17. „Подслон” – реж. Драгомир Шолев;

Б) ДОКУМЕНТАЛНИ

1. “Номо ludens” – реж. Иван Панталеев; мажоритарно участие на БНТ
2. „Срещу течението” – реж. Златина Русева;
3. „Вежди” – реж. Васил Минчев; мажоритарно участие на БНТ
4. „Кръстопътни времена” – реж. Ралица Димитрова;
5. „Български хроники” – реж. Дочо Боджаков и Дамян Петров; мажоритарно участие на БНТ;
6. „Преисторията: Богове и поклонници” – реж. Атанас Димитров; мажоритарно участие на БНТ;
7. „Децата на дружбата” – реж. Светослав Драганов;
8. „Денят на независимостта” – реж. Христо Живков, мажоритарно участие на БНТ;

9. „45 градуса по Азарян” – реж. Лилия Абаджиева, копродукция с „Клас” ЕООД;
10. „Българското позорище” – реж. Ралица Димитрова;
11. „Културното наследство на България. 2-ра част” – реж. Бойчо Божиновски, мажоритарно участие на БНТ;
12. „Асен Пейков – българинът от Рим” – реж. Мария Траянова, подкрепен от Министерство на културата; мажоритарно участие на БНТ;
13. „Правилата на ергенския живот” – реж. Тонислав Христов;
14. „Една отсечка време – Марин Големинов” – реж. Петър Одаджиев;
15. „Европолис – градът на делтата” – реж. Костадин Бонев;
16. „Шампанско и сълзи” – реж. Светослав Драганов;
17. „Втори дубъл” – реж. Надежда Косева, сц. Георги Господинов

В) АНИМАЦИОННИ ФИЛМИ

- „Вълкът и седемте козлета” – реж. Владислав Томов;

В съответствие с европейските тенденции за налагане на актуалното документално кино в програмите на обществените телевизии БНТ продължава да изразходва 10 на сто от средствата за телевизионно филмопроизводство за финансиране на своя вътрешна документална продукция. Това става по утвърдени стандарти за производство и финансиране по предложение на Дирекция „Информация” и Програмна дирекция. Така и служители на БНТ имат възможност да реализират свои документални проекти.

Вътрешни документални продукции:

1. „ЗАЩОТО ГОСПОД ЗНАЕ БЪЛГАРСКИ” – реж. Христо Чилингиров;
2. „БРИТАНЦИТЕ И КЛИМАТИЧНИТЕ ПРОМЕНИ” – реж. Милан Кузов;
3. „БАЗА: АФГАНИСТАН/ ПАКИСТАН” – реж. Севда Шишманова;
4. „ИЗГУБЕНИ КОМШИИ” – реж. Хрисимир Данев;
5. „БОГ Е ЕДИН ЗА ВСИЧКИ” – реж. Христо Чилингиров;
6. „НА 60 ГОДИНИ” – реж. Дамян Серкеджиев;
7. „NDE – ИЛИ РАЗКАЗИТЕ ЗА СМЪРТТА” – реж. Дамян Серкеджиев;
8. „РЕЗЕРВАТ ЗА ГЕЛИНИ” – реж. Дамян Петров;
9. „БЪЛГАРСКИТЕ ВЕСТОНОСЦИ – СРЕЩА В МАДРИД” – реж. Милан Кузов;
10. „ЗНАЦИТЕ НА ЕСТОНИЯ” – реж. Надежда Василева и Недялко Данев;
11. „20 ГОДИНИ „ПОДКРЕПА” – реж. Светослав Драганов;
12. „МАМИ” – реж. Олег Ковачев;
13. „ПРОКУРОРИТЕ” – реж. Борис Панкин;
14. „СПИ СПОКОЙНО ЮНАЧЕ” – реж. Съни Сънийски;
15. „ПИСМА ОТ БАЛКАНА” – реж. Съни Сънийски;

16. „ГОЛЯМОТО ЧЕТЕНЕ” – „Властелинът на пръстените”, „Време разделно”, „Граф Монте Кристо”, „Железният светилник”, „Майсторът и Маргарита”, „Малкият принц”, „На изток от Рая”, „Осъдени души”, „Под игото”, „Тютюн”, „Сто години самота”, „Пътеводител на галактическия стопаджия”;

17. „БАЛАДА ЗА НИЗШИТЕ ЧИНОВЕ” – реж. Андрей Апостолов;

18. „ЛИЦАТА НА ЯПОНИЯ” – реж. Хрисимир Данев;

19. „ГОСПОДАРЯТ НА ВОЙНАТА” – реж. Хрисимир Данев;

20. „ЛАТИНА” – реж. Зоя Касамакова;

21. „ДЕНЯТ НА СВЕТИ ПАТРИК” – реж. Миглена Атанасова;

22. „ПРЯКА ДЕМОКРАЦИЯ” – реж. Марта Илиева;

23. „ПОЛИТИКА.СОМ” – реж. Еленко Касалийски;

24. „8 МАРТ – ЦВЕТА ИЛИ ПРОБЛЕМИ” – реж. Марта Илиева;

25. „ОЦЕЛЯВАНЕ” – реж. Марта Илиева;

26. „СТУДЕНТСКИ ГРАД ИЛИ СТУДЕНТСКИ АД” – реж. Марта Илиева;

27. „СВЕТЪТ Е МАЛЪК” – реж. Даниела Кънева;

28. „КОСТА ЦОНЕВ” – реж. Димитър Шарков;

29. „ПОЛИГОНЪТ ПРЕДИ АФГАНИСТАН ” - реж. Христо Чилингиров;

30. „АМНЕЗИЯ” – реж. Марта Илиева;

31. „БЪЛГАРСКИТЕ ВЕСТОНОСЦИ-ЗАВРЪЩАНЕ” – реж. Милан Кузов;

32. „ЗЕЛЕНО БЪДЕЩЕ” – реж. Хрисимир Данев;

33. „ОНКОЛЕКАРСТВА И КРИЗА” – реж. Марта Илиева;

34. „БЕЛОГРАДЧИК-ГОЛЕМИТЕ НАДЕЖДИ” – реж. Соня Христова;

35. „ПРИХВАЩАНЕ” – реж. Милан Кузов;

36. „АЛТЕРНАТИВНИ МАРШРУТИ” – реж. Соня Христова;

37. „ПОТЪВАНЕ” – реж. Марта Илиева;

38. „СЛЕДИТЕ НА БЕДСТВИЕТО” – реж. Марта Илиева;

39. „БЕЛИТЕ ВРАНИ-ГОРАНИТЕ” – реж. Марта Илиева;

40. „НАГЛИТЕ-СМЕТКАТА ЗАКРИТА” – Елвира Илиева;

41. „ВОЛГА- ОТ СМУТНОТО ДО НОВОТО ВРЕМЕ” – Милан Кузов;

42. „ОЩЕ 50” – реж. Константин Младенов;

43. „ПЕНЕВАТА ЧЕТА 15 ГОДИНИ ПО-КЪСНО ” – реж. Григор Николов;

44. „ПЪТУВАЩИЯТ ПРОПОВЕДНИК” – реж. Еленко Касалийски;

РУБРИКА „В КАДЪР”

1. „Храната – лек или отрова”;

2. „Мъртвите очи на планината”;

3. „Седем педи над земята”;

4. „Клетва”;

5. „Кремиковци – краят на грешките”;

6. „Хаити – за ада в първо лице”;

7. „Гара разделна”;

8. „Два метра под земята“;
9. „Леденият Олимп“;
10. „Фактическо съжителство“;
11. „Да срещнеш Иисус“;
12. „Прекрасната свинарка“;
13. „Черно и бяло“;
14. „Безпристрастно за ГМО“;
15. „Катин – между 1940 и 2010“;
16. „Кристо и Жан-Клод – изкуството е за двама“;
17. „Лаборатория за слава“;
18. „За пустеещите земи и евросубсидиите“;
19. „Варненско лято 2010“;

Продукции в процес на реализация:

А) По заявената позиция : Идея за телевизионен игрален сериал по произведения от българската литература:

1. „Железният светилник “ по произведението на Димитър Талев със сценаристи Руси Чанев и Георги Дюлгеров ;
2. „На границата “ по произведения на Йордан Йовков със сценарист Димитър Стоянович ;

Б) По заявената позиция: Оригинална авторска идея за развитие на сценарий за пълнометражен филм:

1. „Калудин “ -Автор : Мони Шварц;
2. „Скъпи приятелю”- Автор Николай Волев;
3. „Бартер “ – Авторы: Юри Дачев , Атанас Киряков;
4. „Летовници “- Автор: Ивайло Пенчев;

В) По позицията ефективно копродуциране беше одобрен проектът за игрален филм ”Островът “ –сц. и реж. Камен Калев, който предстои да бъде заснет в близките месеци

Г) По заявена позицията „присейл” за документални филми /предложение за предварителна откупка право за излъчване в продължение на десет години /.

1. „Изгубени в затворената линия“- сц. и реж. Константин Занков, прод. „Маджик Уол “ЕООД с предст. Георги Николов;
2. „Загадката Веда Словена“ - сц. Борис Христов , реж. Анри Кулев , прод. „Кулев филм продукция” ООД с предст. Анри Кулев;
3. „Биографията на лицето Х” – сц. и реж. Васил Живков, прод. „Клас” ЕООД с предст. Росица Вълканова;
4. „Под манастирската лоза“ – сц. Христо Илиев, реж. Георги Стоев, прод. ЕТ „Куган” с предст. Георги Стоев;
5. „И България е една голяма грешка“ – сц. Георги Лозанов, реж. Стоян Радев, прод. „Фронтфилм” ООД с предст. Светла Цоцоркова и Надежда Косева;

6. “Живот от разстрели“ сц. и реж. Мая Вапцарова , продуцент „Сдружение България филм“ с представ. Иванка Ставрева;

Д) по позицията “присейл “ за игрален филм:

1.”Момичето от площад Славейков “ – сц. Георги Данаилов и Радослав Спасов, реж. Радослав Спасов, прод. „Менклипс“ ООД с предст. Гергана Станкова;

2.”Аз съм ти “-сц. Владимир Ганев и Петър Попзлатев, реж. Петър Попзлатев – прод. “Гала филм ООД с предст. Галина Тонева и Кирил Кирилов;

3.”LOV.NET”- Сц. Матей Константинов, Нели Димитрова Илиян Джевелеков, реж. Илиян Джевелеков, прод. Мирамар “ООД с предст. Светлана Танева;

4. “Досието „Петров“ – сц. Жан-Клод Кариер, Георги Балабанов, реж. Георги Балабанов, прод. „Камера” ООД, с предст. Димитър Гочев;

5.”Кецове”-сц. Валери Йорданов, реж. Валери Йорданов, Иван Владимиров – прод. “Гала филм “ООД с предст. Галина Тонева и Кирил Кирилов;

6. “Концерт за оцелелите “-сц. Юрий Дачев и Иван Ничев, реж. Иван Ничев , прод. “Синемаскоп Иван Ничев “ с предст. Иван Ничев

В момента СТФ”Екран” е в процес на производство на 6 документални филма от поредицата „Българските имена на 20 век”, пилотната серия на ситкома „ Секънд хенд”, сериала „Английският съсед”, игралният филм „ Кораби старчета”, документалният сериал „In situ”. Предстои заснемането на дебюта „Марти”. В процес на снимки е игралната копродукция „Непознатата”, в подготовка е игралният „Островът”. Приключва работата по дебютите „ Номер едно” и „ Аварийно кацане”.

БНТ е в процес на провеждане на конкурсна сесия със следните позиции:

А) Два игрални дебюта по 27 мин.;

Б) „Българските имена на ХХ-и век” – идеи за документални филми по 27 мин. за следните български личности с европейски и световен принос в културата и науката: Цветан Тодоров; Блага Димитрова; Григор Вачков; Методи Андонов; Проф. Иван Митев, откривател на шестия сърдечен тон; Юлия Кръстева; Проф. Петко Стайнов; Юри Буков; Д-р Стамен Григоров, откривател на бацилус булгарикус; Братя Мормарев. Аспарух Лешников.

В) Идея за документални филми – 27 мин., за българските светци в православния църковен календар, разработена в контекста на съвременния живот в България и духовните потребности на нашето време, които ще бъдат обединени в поредица „Вечни и свети”.

1. Г) Идея за сезонен сериал 12 x 54 мин., без жанрово ограничение, с една разработена пилотна серия и синопсиси за останалите, както и финансова концепция за реализирането на сериала от страна на

изпълнителния продуцент, включително предложение за възможностите за продуктово позициониране.

2. Д) Копродукции;
3. Е) Присейл за игрални филми.

Филмите продуцирани и подкрепени от БНТ през този период са получили следните международни и български награди:

1. „Марго и приятели” – Голямата награда на фестивала „Осмата муза” – 2008, Награда на СБФД за най-добър телевизионен филм - 2008;

2. „Трима мъже край водата” – Почетен диплом на Фестивала „Златен ритон” – 2009;

3. „Последно пътуване” - Наградата за най-добра мъжка роля на Васил Михайлов от Филмовия фестивал в Бердянск, Украйна – 2008;

4. „Военен кореспондент” – Златна роза’08 – Варна – Награда за най – добър млад актьор на Пенко Господинов; Златна ракла’08 – Пловдив – наградата на киноконцерна „Мосфилм”; София Филм Фест на Брега – Бургас’2008 – Наградата на публиката „Сребърна чайка”; Фестивал на славянското кино „Златен Витяз” - Москва’2008 – «Бронзов Витяз»; Фестивал на името на Сергей Бондарчук - Волоколамск’08 – Награда за най – добра актриса – Ирини Жамбонас; Годишни награди на НФЦ и СБФД’08 - Най добър TV филм, Най - добра поддържаща актриса - Гергана Плетнъова, Най - добър звук - Валентин Кирилов, Най - добри костюми - Боряна Семерджиева; PRIX EUROPA’08 – Официална селекция, Фестивал „Листопад” – Минск’08 – Официална селекция Пекин’09 - Фестивал на Европейското кино, организиран от Съвета на Европа;

5. „Лятото на Гъбелко” – Специална награда на фестивала в Балчик – 2008; диплом и награда от МТФ „Златната ракла” и почтен диплом от „Златен ритон”.

6. „45 градуса по Азарян” – Голямата награда на фестивала „Осмата муза” – 2009;

7. „Дзифт” - Голямата награда „Златна роза” 2008, Награда за мъжка роля на Михаил Мутафов, Награда за операторско майсторство на Емил Христов, Извънредна награда на журито за монтаж, Награда на критиката и Награда за продуцентство на „Ню Бояна филм“ на фестивала „Златна роза“, Варна, 2008, Награда „Сребърен Свети Георги“ за най-добра режисура и Награда на журито на Руската федерация на киноklubовете, Москва, 2008, Специалната награда на журито за режисура на Явор Гърдев, Наградата „ Галя Бъчварова „ за изключително постижение на режисьора Явор Гърдев и Награда на СБФД за операторско майсторство на Емил Христов, „Златна ракла“, Пловдив, 2008, Награда за най-добър български игрален филм от Международния фестивал „София филм фест“, 2009, Специална награда за най-добра режисура на Явор Гърдев от Фестивала „На изток“ за централно- източноевропейско кино, Висбаден,

Германия, 2009, Номинация за най-добър филм от Международния филмов фестивал в Мар дел Плата, Аржентина, 2008;

8. „Единствената любовна история, която Хемингуей не описа” - „Златна роза”, Варна /октомври 2008/ - Специална награда на журито и наградата за най-добър режисьор, Международен кинофестивал във Варшава, октомври 2008, Международен кинофестивал в Солун, ноември 2008, Международен София Филм Фест, март 2009, 5 номинации от Годишните награди на ИА „НФЦ”: за най-добър филм, най-добър режисьор, най-добър сценарист, най-добър оператор и най-добра актриса;

9. „Светът е голям и спасение дебне отвсякъде” - Най-добър филм на Фестивал на независимото кино Калифорния, САЩ, Награда на публиката на МФФ "По пътя" "Festival Cinema d'Ales Itinerances", Южна Франция, Награда на публиката на МФФ Валансиен, Франция, Наградите на филмовата академия 2010 .Сред 9те филма-кандидати за Оскар за чуждоезичен филм.

10. “Български хроники” – Голямата награда на Фестивала „Европа е тук” за 2009;

11. „Моето мъничко нищо” - Специална награда на журито на XV международен филмов фестивал „Любовта е лудост“ във Варна, 2007;

12. „Европолис – градът на делтата” - копродукция с НФЦ - „Златен ритон” ’09 за най-добър документален филм, Почетен диплом на кинофестивал в Лос Анжелис „Los Angeles Reel Film Festival”;

13. „Братът на охлюва” – награда за дебют на фестивала „Корона на карпатите”, 2009.

През изминалия период с решаващата помощ на БНТ бяха проведени фестивали за представяне на българското кино в Рим, Ню Йорк и Мадрид.

Управителният съвет утвърди участието на БНТ в трансевропейски шестсериен проект „Farewell Camarades” за промените в бившите източни страни, инициран от ARTE и включващ всички европейски обществени телевизии.

Отчитайки тенденциите, които настъпват на телевизионния пазар с влизането на продуктовата реклама и насочване на интереса на комерсиалните телевизии в производство на тв сериали мениджърският екип на БНТ в края на своя мандат извърши промени в правилата, които определят процеса на филмопроизводството. Те дават начална възможност да останем конкурентни на новооформящия се пазар, без да отстъпваме от критериите и стандартите на съдържанието, което предлага обществената телевизия. И без да отстъпва лидерското място в подкрепата и производството на българско кино.

XI. РАЗВИТИЕ НА РЕГИОНАЛНИТЕ ТЕЛЕВИЗИОННИ ЦЕНТРОВЕ

За последните три години телевизията инвестира за първи път сериозен ресурс в развитието на сателитния канал „БНТ САТ” и четирите регионални програми - РТВЦ.

Една от първостепенните задачи на екипа, който пое ръководството на БНТ заедно с мен, бе развитието на регионални програми на БНТ. Това включваше създаване на политематични програми на регионалните центрове, в това число собствени новинарски емисии, актуални предавания в различни жанрове с регионална насоченост. Не по-маловажна част в развитието на производството на регионалните програми на БНТ бе подмяната на старата налична техника на центрoвете от формат “Sekam” с нов идентичен и съвместим с този използван в същия момент от БНТ. След успеха на първоначалното увеличение на програмната продължителност, веднага бе започната подготовката за последващото увеличение на програмата с още два часа. БНТ и РТВЦ съвместно подготвиха предаванията по нова, обновена програмна схема.

Стартът на осемчасовите регионални програми бе на 01.09.2007г. В осемчасовата програмна схема са включени изцяло нови предавания, които значително промениха облика на регионалните програми.

Наред с новите вътрешни предавания, които всеки от центрoвете произвежда, в програмната стратегия на БНТ за първи път бе осъществено и трайно установено като практика провеждането на конкурси за предавания на външни продуценти за нуждите на РТВЦ. Така всеки от центрoвете вече има възможност да излъчва произведени специално за него външни продукции.

Увеличения обем регионални програми създаде и добри възможности за увеличение на собствените приходи на РТВЦ - от реклама, спонсорство и технически услуги. Те се увеличиха приблизително с 1/3 спрямо края на 2006г. В посока развиването на маркетинга и рекламата като пълноценни дейности за регионалните центрове бяха осъществени множество действия и съвместни начинания между БНТ и РТВЦ, които ги регламентират и доразвиват. /вкл. изцяло обновена рекламна тарифа и стратегия/.

Програмата на Регионалните телевизионни центрове

БНТ „Пирин”

Както в повечето електронни медии, най-голям е зрителският интерес към информационните емисии. В БНТ „Пирин” те са три: кратки новини в 17.00 часа, в които се представят най-важните събития от деня и се анонсират значимите теми за централната емисия в 19.00 ч. Тя е една богата и пъстра информационна панорама, като за целта бе изградена

кореспондентска мрежа с пунктове в Кюстендил, Дупница, Разлог, Гоце Делчев, Сандански и Петрич. А когато новините са с определена обществена тежест, те имат своя отзвук и продължение в емисията в 22.00 ч., включително и с участие на експерти в студиото.

Новините на БНТ „Пирин” изцяло имат регионален характер и на практика очертават хоризонтите на деня в Югозападна България.

Траен интерес предизвиква и актуалната публицистика в програмата. „Ракурси” е коментарното предаване на големите фигури в политическия шахмат. Веднъж месечно екипът гостува в някоя от 28-те общини на региона. Там се организира публичен дебат по проблемите на общината с участието на кмета, председателя на общинския съвет, общественици, граждани и журналисти от местните медии.

Разследващата журналистика е застъпена в предаването „Развързката”, в което се търсят различните позиции за факт и събитие, и където се представят проблемите и сблъсъците на зрителите с институции и бюрократи. Социалното битие на обикновените хора преминава през рубриката „Врати”, а събитийните ареали с проблем, коментар и решение имат своята телевизионна версия в „Между събитията”.

Актуален и винаги атрактивен е форматът на трите спортни програми. „Ехо-спорт”, „Футболен форум” и „Студио 64”.

Хората на духа – писателите, композиторите, архитектите и художниците имат своята трибуна в „Повикани срещи”. Предаването „Изкуството да живеем” провокира към себепознание. То представя уроците на съдбата, прошката като религия на душата, любовта като перпетомобиле на живота и дарява с истината за необяснимите реалности, възможността да бъдем себе си и по своя пътека да стигнем до сърцевината на изкуството Живот. В „По пътя” – пътуването е начин на живот и философия. В предаването се търси отговор на въпроса : кое кара много хора да посветят време и живот на страстта си към мотори, делтапланери и рафтинг. А пъстротата на програма „Пирин” се допълва от предавания като „Време за бизнес”, „Под един покрив”, „Още за риболова”, „ТВ компас”, „В наше село”, „В близък план”, „Фолклорен магазин” и „Музикална везеница”, в които традициите и научно-техническите копнежи на новото ни столетие са във видима хармония.

Свое особено място и звучене имат десетките документални филми, художествените и историческите предавания, които се реализират от екипите на РТВЦ-Благоевград. Юбилеи на дейци на културата и изкуството, исторически годишнини, гостувания на авторитетни форуми в чужбина на музикални групи и състави от региона, са събития, чрез които БНТ „Пирин” укрепва съхранението на нашата идентичност и духовност. Неща, които са приоритети и напълно олицетворяват мотото и философията на тази програма е: **„От върха се вижда най-добре!”**.

БНТ „Море”

В новата програмна схема запазиха началните си часове новинарските емисии – в 17.00, 18.30 и 21.30 часа. Емисията в 17.00 часа е кратка – 5 мин., и в нея акцентът е на най-важното от страната, света и региона. Емисиите в 18.30 и 21.30 часа са с времетраене 20 мин. и в тях почти 100 % от новините са от региона. Освен случващото се във Варна и областта, в новините следим и събития от регионите на Бургас и Добрич, където имаме кореспонденти.

В делничните дни от понеделник до петък акцент в програмата е вечерният информационно-коментарен блок “Вечерно море”, който започва веднага след новините в 18.30 и продължава до 20.00 часа. Това е най-силният пояс в регионалната програма на делничните дни. В рамките на вечерния блок от 19.00 до 19.30 се редуват различни тематични предавания: “Избрани от нас”, “Европа-моят адрес”, “Бизнес море”, “На пазар”, “Темата”, “На училище”, “Доктор”, “Седмицата”, а до 20.00 часа репортажите и коментарите в студио отразяват събитията и проблемите на деня в цялото им тематично разнообразие.

В събота и неделя програма “БНТ Море” залага на предавания с тематична насоченост спорт, култура, история, музика, фолклор, за децата. Предаванията “По брега” - за културни събития и изявени творци от региона, и “Паметта ни...” - за исторически събития, обекти и личности, са утвърдени от няколко творчески сезона и от тази година вече се излъчват и в програмата на сателитен канал “ТВ България”. От октомври 2007 г. започна първият сезон на “Тихо!” - предаване за детската аудитория. То се излъчва на живо всяка неделя и е с времетраене 45 минути. За няколко месеца предаването се утвърди като желано и търсено от най-малките ни зрители, с които е създадена и пряка връзка чрез телефонна игра и кореспонденция по електронна поща. В неделната програма утвърдено предаване е и “Спорт МОРЕ”, в което се коментират спортните събития от изминалата седмица.

“Гласовете на рока” е 30-минутно предаване за рок и метъл музика, което е съвместна продукция на телевизионните центрове Варна и Русе. То представя концертите и участията във фестивали у нас на известни чужди и български групи и музиканти. Предаването се излъчва и в програмата на сателитния канал “ТВ България”.

В регионалната програма постоянно присъствие имат най-добрите продукции на колегите от другите телевизионни центрове - в Русе, Пловдив и Благоевград. Те се излъчват всеки четвъртък в специална рубрика - “РТВЦ представя...”. А най-доброто от произведените през годините в РТВЦ - Варна филми и предавания предлагаме на зрителите си в рубриката “Златен фонд”.

БНТ „Пловдив”

В момента “БНТ Пловдив” произвежда и разпространява осемчасова, политематична програма, с всекидневно, вечерно излъчване. Поредица нови заглавия в програмата отразяват стремежа на телевизията да утвърди в региона имиджа си на най-коректната обществена електронна медия. Съгласно данните от социологическо проучване на МВМД, Канал Пловдив се ползва с максимално висока степен на доверие в новинарските и актуални предавания, отразяващи темите от региона. Затова основният замисъл на обновената програмна схема е разширяването на територията на всички теми, свързани с местните икономически, комунални, управленски, културни и образователни политики. Целта на този проект – популяризиране на региона като добро място за живеене и възможност за реализация. Основният способ, чрез който се осъществява тази програмна стратегия- прекият контакт със зрителите. В голяма част от предаванията те са основен източник на информация, проблематика и преки участници в дискусии.

БНТ „Север”

Има обществено информационен характер с регионална тематика и съдържа новини, актуални предавания, документални, научнопопулярни, игрални филми и сериали. Предаванията на постоянните рубрики предоставят на зрителите от региона разнообразна и богата политическа, икономическа, културна, образователна и социално значима информация. Осигурен е достъп за практически всички възрастови групи. Чрез програмната си политика РП „БНТ-Север” защитава националните интереси и общочовешките културни ценности, българската национална наука, образованието и културата на всички български граждани, без оглед на етническата им принадлежност.

Дълги години Регионалните телевизионни центрове работеха при тежки условия. Макар и новооткрити, те стартираха с освободената от експлоатация стара техника на БНТ. Тя не предоставяше добри възможности за производство на качествен телевизионен продукт, както от художествена, така и от техническа гледна точка. Едва през последните години започна технологично обновление на съществуващата производствена база и нови възможности за креативност на творческите екипи.

РТВЦ бяха оборудвани с по три цифрови камерни канала JVC. Това даде възможност на РТВЦ да подобрят значително качеството на произвежданата от тях продукция. Всички центрове бяха оборудвани с по 4 броя цифрови репортажни снимачни комплекти, с по един брой видеокасетофон от формат DVC Pro 50 за производство на собствената им продукция. За нуждите на централите бяха закупени плазмени монитори за телевизионните им студия с цел подобряване визията на произвежданата

от тях програма. За всеки център бе доставен по един цифров монтажен видеосмесителен пулт. В РТВЦ-Пловдив са внедрени в производство и два видеосмесителя JVC, KM300.

Реализиран бе проект за 2 Mbit/s връзка между БНТ и РТВЦ, която дава възможност за бърз трансфер на видеофайлове между FTP-сървъра на БНТ и регионалните центрове. Перспективите са тази връзка да замени използването на видеоносители за обмен на програми между БНТ и Центровете.

Излагаме някои придобити от четирите РТВЦ на БНТ нови основни категории техника, без които реализацията на телевизионното производство е невъможна:

- Компютърни системи – 64 комплекта. В това число са включени технологични компютърни системи за телевизионно производство и компютърни системи с офис приложения, заедно с цялата обслужваща периферия – монитори, клавиатури, мишки, принтери и пр.

- Телевизионни видеокамери – 27 комплекта. В това число са включени камерни комплекти за студийно приложение и камери за репортажни цели. Тези камерни комплекти със CCD матрици подмениха изцяло неподлежащите на сервиз стари тръбни телевизионни камери във всички регионални центрове на БНТ.

- Видеокасетофони – 15 броя. Тези видеокасетофони, DV формат, позволиха пълната подмяна на формата на запис на лента 1” за производствени и новинарски нужди.

- Видеосмесители – 4 броя. Тези видеосмесителни устройства са с универсални входове и изходи и позволяват гъвкаво приложение – в студийна среда и в ПТС.

- Микрофони и микрофонни системи – 24 броя. Това са професионални системи за обработка на звук, основно безжични микрофонни системи, позволяващи голяма свобода на репортера при работа.

- Електронен суфлър(Аутокю) – 2 броя. Това устройство е незаменим помощник на водещите в студийни условия на работа.

- Радиорелейни линии – 2 комплекта. За РТВЦ - Варна бяха закупени два комплекта – 1 за пренасяне на сигнала на регионалната програма от Центъра до кулата и 1 за подвижни телевизионни мощности.

- Видеосървъри – 2 броя. С въвеждането на тези устройства стана възможно излъчването на регионалните програми да се реализира изцяло от диск-базирани устройства.

- Блокове за управление на камери (CCU) – 3 броя. С закупуването на тези устройства заработи ПТС-а на РТВЦ – Пловдив.

Четирите регионални телевизионни центъра на БНТ са част от нейната уникална, без аналог в българската телевизионна среда специфика.

С регионалните програми, които центровете излъчват, БНТ е първата и единствената телевизия в България, която не просто разпространява, а създава шест собствени оригинални програми.

Всеки район с регионално ефирно покритие /Благоевград, Варна, Пловдив, Русе/ е съизмерим със средно голям европейски град. Това значително разширява територията на изпълнение на обществената мисия на БНТ. Чрез развиването на регионалните програми, всяка съобразена със спецификата на региона, който покрива, БНТ далече надскача обичайната зона на новинарска информираност. Отделните предавания в тези програми изследват връзките и зависимостите между събитията от новинарските емисии. За да се впише адекватно в съвременното общество на комуникациите и знанието, БНТ следва да развие концепцията за регионалните програми с абсолютното убеждение, че едно демократично общество не може да функционира, ако живеещите в него хора нямат необходимата социална, политическа и културна компетентност. В по-голямата част от съвременния свят това става чрез медиите, а все по-убедително чрез медията „Телевизия”.

БНТ получи лиценз за излъчване на още една програма – „**БНТ София**”. Понастоящем в ефира на град София се излъчват шест национални телевизионни програми: БНТ1, бТВ, Нова Телевизия, бТВ Comedy, Про.бг и ТВ7. Нито една от тях не е регионална телевизионна програма, нито има за цел да обхване интересите, проблемите и въпросите вълнуващи жителите на град София и региона. Т.е. на територията на страната, където е концентрирано близо една четвърт от населението, където животът тече изключително динамично и където се случват най-много обществено-значими събития, няма програма, която да е насочена към хората от региона. Тази ниша съвсем естествено ще бъде запълнена от „БНТ София”, която, съобразно със спецификата на големия град, ще се фокусира основно върху информиране, образование и развлечение на зрителите, така че програмата да придобие лесно разпознаваемо лице на фона на останалите телевизионни програми.

Съгласно заложените в Закона за електронните съобщения предпоставки БНТ да разработи и стартира още три цифрови национални програми с обществен профил, поставя предизвикателството към обществената телевизия своевременно да се подготви за този момент. Именно стартирането на „БНТ София” и програмното ѝ синхронизиране с останалите четири регионални програми, на практика ще позволи да се създаде втори канал със силно изразен обществен профил и ярко регионално присъствие. Със стартирането на цифровизацията, той лесно да може да се трансформира в национална програма на телевизията.

X. РАЗВИТИЕ НА ПРОГРАМАТА „БНТ САТ”

Сателитният канал на БНТ „БНТ САТ” направи важна крачка в своето развитие – започна излъчването на 24-часова програма, която е в сила от 31 март 2008г.

Програмата се състои от два модула – предишния 18 часов + 6 часов нощен, в който се излъчват повторения на оригинални предавания и новини. Политематичната схема включва собствени рубрики, повторения на рубрики и филми от „БНТ 1” и регионалните телевизионни центрове, най-доброто, което се съхранява във Фонда, български и европейски игрални филми, както и множество спортни събития, отразявани на живо. Специално позиционирани са и рубрики, произведени от 4-те РТВЦ. Това превърна „БНТ САТ” в един добре структуриран и привличащ вниманието на зрителя тв канал, който се гледа с интерес и на територията на България.

На 2 май 2009 г. Сателитният канал на БНТ отбеляза важно събитие - десет години от създаването му. По този повод собствените рубрики на „БНТ САТ” подготвиха специални празнични броеве, а предаването «Шоуто на Канала» излъчи разширено издание, излъчено едновременно по двата канала на БНТ. През целия празничен месец програмата бе съобразена с желанията на зрителите, до които бе направено допитване чрез специална анкета, публикувана в уебсайта на БНТ. Във връзка с юбилея някои от европейските сателитни телевизии /TVR International, DW/, както и известни български имена от културата, ревностни зрители на телевизията и живеещи в различни краища на Европа, напр. художникът Никола Манев и операторът Александър Раковски, подготвиха специални поздравителни клипове, които „БНТ САТ” включи като филъри в програмата си.

С различни предавания и инициативи „БНТ САТ” отбеляза 50-годишния юбилей от създаването на БНТ. Сателитният канал излъчи директно както юбилейния концерт от НДК на 7 ноември 2009г., така също инициира и произведе 20 броя на рубриката „Връстниците”. В навечерието на празника, всяка събота и неделя след централните новини, в 5-минутен формат бе показана историята на интересни личности - връстници на БНТ, които споделиха как БНТ е променила живота им.

По повод 1 март през 2009 год. беше организирана кампания за изпращане на мартеници на 500 българи в чужбина. Беше създадено и 30-минутно предаване за събитието: „Приказки за Баба Марта”. Отзивите за инициативата бяха вълнуващи и доказаха, че Сателитният канал е реална необходимост за нашите сънародници в чужбина.

В момента по „БНТ САТ” се излъчват следните рубрики, които стартираха с началото на 24-часовата схема:

„Рецепта за култура”- Всяка събота продължава излъчването на

единствената рубрика на БНТ, представяща акцентите от културните събития през седмицата.

„*Най-доброто от...*” и „*Ретроспорт*” припомнят значими спортни и културни събития през днешната гледна точка на участниците в тях. Тези рубрики се излъчват и по „БНТ 1” и се радват на добър рейтинг.

„*Информационният магазин “Аз се върнах”*”, даващ конкретни отговори на въпросите, с които се сблъскват българите, завърнали се от чужбина и оставащи да живеят в България, се излъчва в съкратен формат – от три кратки форми и един 30-минутен обобщителен брой през първата половина на 2009 г., от септември 2009 г. беше редуциран в две кратки форми и един обобщителен 15-минутен брой.

“*И ние го можем*” – рубрика за предприемчивите българи, с копродукцент Министерство на земеделието и храните и туристическия журнал.

„*Пред олтара на операта*” – 30-минутна рубрика, която е посветена на съвременните тенденции в оперното изкуство. Излъчва се веднъж седмично както по „БНТ САТ”, така и по „БНТ 1”.

Сателитният канал продължи да излъчва две копродукции, които се субтитрират на английски език:

“*Европейски дневник*” – ежеседмична 10-минутна рубрика, която информира широката публика за решенията на европейските институции през седмицата и последиците от тях за всекидневния живот на гражданите на ЕС.

“*Пътеводител БГ*” с копродукенти Държавна агенция по туризъм и Камарата на строителите. Въпреки усилията от страна на БНТ, от началото на 2010 година рубриката „Пътеводител БГ” не се снима поради липса на желание за финансиране от новосъздаденото Министерство на икономиката, енергетиката и туризма.

Наред с изброените, продължава излъчването и на други собствени рубрики, както и на такива, произведени от Регионалните телевизионни центрове:

„*Български уроци - аз уча български*”- За да отговори на нуждите от обучение по роден език и поради интереса на сънародниците ни в чужбина, „БНТ САТ” продължи сътрудничеството с Министерството на образованието, младежта и науката за производството на поредния курс по български език за напреднали чрез рубриката. По случай Деня на славянската писменост и култура през 2009 г. беше създаден комплект от три DVD-та с 30 урока от поредицата, който беше подарен на 50 български училища в чужбина.

“*Часът на зрителите*” е рубрика, която се излъчва всеки петък. Чрез средствата на модерната комуникация /skype и интернет/ предаването осигурява реална връзка с българите по света и показва как живеят българските общности в чужбина.

“Изкуството да живеем” и “Още за риболова” /БНТ Пирин/, “Гласовете на рока”, “По брега”, “Паметта ни” /БНТ Море/, “Реката”, “Ентер” /БНТ Север/ и “Еко” и “Знаете ли, че...” /БНТ Пловдив/.

Във връзка с предприетите антикризисни промени от програмната схема на БНТ САТ отпаднаха собствените рубрики: „Ленти и документи”, „Гледайте”, „Моят ден – репортаж” и „Български уроци – народни танци, песни и обичаи”, „Български народни приказки” а от началото на 2010 г. – и музикалната класация „5 от 5”. Към настоящия момент собствените рубрики съставляват 10 процента от програмната схема, в това число и спортните програми на живо, излъчвани само по „БНТ САТ”.

По Сателитния канал бяха отразени многобройни значими национални и международни спортни събития. Сред тях се открояваха Европейската купа по мотокрос, най-атрактивните срещи от Балканската и Националната баскетболна лига, Националната волейболна лига, Европейската купа по ски в Банско, Световното първенство по шорттрек, Международният турнир по тенис за жени „Алианц Къп”, Световното отборно първенство по тенис за мъже „Дейвис къп” между България и Монако, финалите на Държавното първенство по тенис за мъже и жени, Световният шахматен турнир „М-тел Мастърс”, Европейското първенство по художествена гимнастика, както и срещите от Европейското първенство по баскетбол за жени, Европейското първенство по волейбол за мъже в Турция и Европейското първенство по волейбол за жени в Полша, както и срещи от националното първенство по футбол. Но най-значимото спортно събитие, което бе отразено най-пълно единствено по „БНТ САТ” чрез многократни ежедневни преки включвания, бе мачът за световната титла по шахмат между Веселин Топалов и Вишванатан Ананд, който се проведе в София от 21 април до 12 май 2010 г.

Сателитният канал на БНТ излъчи едновременно с БНТ 1 всички предизборни клипове, хроники, дебати и предавания, отразяващи изборите за Европейски парламент и Народно събрание.

За съжаление „БНТ САТ” не можа да увеличи периметъра си на разпространение. Както е известно разпространението на програмата чрез сателит е обвързано с 12 -годишен договор, който изтича през пролетта на 2011 год. Какъв нов договор ще бъде сключен до голяма степен зависи от държавата, а нейната политика към българите в чужбина трябва да бъде ясна и нееднозначна. Защото те са не само избиратели, но са преди всичко зрители.

XI. МУЛТИМЕДИЯ И ИНТЕРНЕТ

Важно е да се вземе предвид, че аудиторията на обществената телевизия намалява и че младите зрители все повече използват новите медии и интерактивните услуги. Основните цели на обществените телевизионни оператори са непроменени, но техническото развитие и увеличаването на медийните платформи, както и развитието на новите медии (потребителско съдържание, блогове и т.н.) предполагат тяхното адаптиране към съвременната медийна среда. За да се справят с предизвикателствата, са необходими определени промени. Важно е обществената функция на медиите да бъде разширена, да се включат нови платформи, за да могат те да отговарят на постоянно променящите се интереси на аудиторията.

За да отговори на новите предизвикателства БНТ продължи оптимизирането на новия си сайт, който стартира в края на 2008 г. с изцяло променена концепция и визия. Той се развива като медия, отразяваща и допълваща основните ефирни програми. Беше утвърдена и усъвършенствана организация за своевременно актуализиране на всичките му секции. Съвместно с Дирекция „Информация” продължи съдържателното и визуалното обогатяване на секция „Новини” и страниците на актуалните предавания. Приоритет беше създаване на подобри възможностите за гледане на видео през сайта. Направените подобрения доведоха до повишаване на качеството на видеофайловете, визуализацията на видеоплейърите, улесняване на достъпа до видеообектите.

- Създадена беше нова секция „Видео”, която осигурява директен достъп до всички видеообекти в сайта, сортирани в три категории – Новини, Спорт, БНТ Продукции;

- подобрен беше дизайнът на страниците в секция Новини, Спорт и БНТ продукции;

- подобрен беше дизайнът на видеоплейъра;

- подобрения бяха направени и в дизайна и функционалностите на началната страница на сайта, които позволяват да се акцентира върху повече на брой новини и осигуряват директен достъп до видеообектите към водещите 3 новини;

- подобрена беше секцията Програма – с възможности да се правят линкове към различни страници в сайта, както и към други сайтове на БНТ, които дават допълнителна информация за включените в програмата предавания;

- подобрена беше банерсистемата в секция Програма с цел да се правят директни препратки към сайтовете на регионалните телевизионни центрове;

- създадено беше каре „Акценти” в секция „Новини”;

➤ беше разработен специален дизайн и добавена нова функционалност на началната страница на сайта за позициониране на първата в българското интернет пространство новинарска емисия, създадена специално за интернет – „По света и у нас в 100 секунди”.

Подобрения бяха направени и в техническото обезпечаване чрез закупуване на кепчъри за запис на програмите на БНТ. С това се постигна:

- по-добро качество на видеофайловете ;
- оптимизация на технологичния процес по въвеждане на информация и постигане на по-голяма актуалност;
- автоматизиране на процеса по запис на двете програми на БНТ и възможност за ползване на архив.

Без ползване на допълнителен кадрови и технически ресурс екипът на „Интернет и мултимедия ”Интернет-сайтове, разработка и актуализира специални сайтове, за събития или инициативи на БНТ като:

<http://svetovno.bnt.bg> - сайт за отразяване на Световното първенство по футбол в Република Южна Африка. Това е второто голямо спортно събитие за 2010 г. след Зимната олимпиада във Ванкувър, което можеше да се наблюдава както в тв ефира, така и онлайн- признак за сериозен технически прогрес и голямо предизвикателство. На сайта беше реализиран streaming на всички мачове от програмата на Световното първенство. В случаите когато имаше паралелно излъчване на мачове в сайта можеха да се наблюдават и двете срещи едновременно, което се прави за първи път в България. Интересът към онлайн излъчванията беше изключително голям и беше регистрирана рекордна посещаемост. Репортажи от срещите бяха качени като видео файлове. Специално внимание беше обърнато на обратната връзка с посетителите и потребителите чрез диалогов прозорец, интерактивна игра и анкетен модул за прогнози;

<http://winter.bnt.bg> – сайт за Зимните олимпийски игри във Ванкувър. На сайта беше реализиран streaming на цялата олимпийска програма на БНТ. Записите на състезанията бяха качвани като video-on-demand. Специално място беше предвидено за коментарните рубрики на екипа на БНТ, отразяващ игрите, които бяха излъчвани пряко от Ванкувър. На сайта бяха отразени всички олимпийски финали със съответния илюстративен материал;

<http://4etene.bnt.bg> – сайт, разработен специално за проекта „Голямото четене”, който се препърна в уникална социална мрежа;

<http://vek.bnt.bg> – сайт, разработен специално за инициативата „Българските събития на 20 век”, който осигури цялостното представяне на кампанията в интернет;

<http://50.bnt.bg> – сайтът, създаден в началото на 2009 г. във връзка с честванията през юбилейната 50-ата година на БНТ;

<http://eurovision.bnt.bg> – сайт за песенния конкурс Евровизия;
<http://goldenchest.bnt.bg> – сайт за фестивала «Златната ракла»;
<http://infocenter.bnt.bg/> - мултимедийни досиета за важни, обществено значими събития и теми, представени в тяхното развитие, придружени с видео обекти и снимки от архива на БНТ;
<http://izbori.bnt.bg> – сайт, създаден за отразяване на изборите за европейски и национален парламент и на частичните местни избори;
<http://bgfilmi.bnt.bg> - сайтът, посветен на допитването за любимите български филми, продължава да провокира интереса на нашите зрители и читатели дори и след края на кампанията;
<http://welcome.bnt.bg> - сайтът е създаден специално, за да популяризира и отрази Деня на отворените врати и съдържа най-интересните моменти от инициативата през 2007, 2008 и 2009 г.

Утвърдена беше практика за качване на сайта на ежедневна анкета по актуален въпрос от деня, резултатите от която се съобщават във вечерните емисии „По света и у нас”. Активно се развива рубриката „MY NEWS”, в която се публикуват текстове, снимки и видеофайлове, изпратени от зрителите. Засилва се интересът към секцията за коментари към новините и предаванията.

Бяха реализирани и десетки преки излъчвания в интернет. С тях интернет сайтът участва в различни инициативи, чествания и кампании на националната телевизия. По-важните сред тях са:

- честването на 50-ата годишнина на БНТ на 7 ноември 2009, когато беше реализиран паралелен стрийминг на цялата празнична програма на БНТ „Голямото гледане” и на кастинга за водещи на празничната емисия „По света и у нас”, който се проведе в студио 6 и беше предаван пряко единствено в интернет сайта www.bnt.bg;

- всички предавания в рамките на кампанията „Българските събития на 20 век”;
- всички мачове от футболния турнир „Лига Европа”, които се излъчват от БНТ;
- баскетболни и волейболни мачове с уредени интернет права;
- цялата олимпийска програма на БНТ от Игрите във Ванкувър;
- изборната програма на БНТ в деня на частичните местни избори;
- празничните програми на БНТ за Коледа, Нова година, Националния празник 3 март, Великден;
- финалното шоу „Българската песен на Евровизия 2010”.
- мачове от Световното първенство по футбол в ЮАР

XII. ТЕХНИЧЕСКО И ТЕХНОЛОГИЧНО РАЗВИТИЕ

Цифровизация като част от стратегията за техническо и технологично обновление на БНТ.

Както бях посочила в програмата си за управление в рамките на последните три години две трети от техническата база на телевизията, беше подменена. БНТ до голяма степен е готова за цифровата епоха.

Реконструкцията и модернизацията на обектите в БНТ, където бяха извършени основни технологични промени, обхващащ следните етапи:

- преминаването от аналогово към цифрова обработка на телевизионния сигнал по стандарт PAL – SD / Standart definition/;
- цифрово излъчване на телевизионния сигнал;
- цифрово архивиране на ТВ сигнал;
- затваряне на целия производствен цикъл с безлентова технология;

Изрично трябва да се отбележи, че целият описан по-горе процес се извършваше при изключително трудни условия, породени основно от:

по-голямата част от съоръженията бяха по системата SECAM и бяха напълно амортизирани, повечето реконструкции трябваше да се правят без да се спира излъчването на програмите – излъчващия комплекс и централна апаратна въвеждането на модерни технологии изискваше непрекъснато квалификация на персонала.

Най-сложният извършен технологичен проект в БНТ е ПОСТПРОДУКЦИОННИЯТ КОМПЛЕКС НА “AVID”.

Комплексът е изграден на High End хардуерни и софтуерни модули на фирмата AVID. Системата включва четири обекта: постпродукционен комплекс за художествени предавания, нелинеен монтажен комплекс за документални филми, монтажен комплекс за новини – Нюз Рум. Всички те са свързани към централен дисков масив и имат обща система за управление за работата им в мрежа. Инсталирани са и сървъри от същата фирма в излъчващите комплекси, които могат да изтеглят по мрежата и излъчват всичко, което е монтирано в монтажните апарати на комплекса и е качено на централния дисков масив. Също така са инсталирани две станции за приемане на готовите програми във файлов вид от ОТК.

Всички материали, постъпващи от репортажните станции или по линия се записват в централния дисков масив, като едновременно се генерира работно копие и такова с ниска разрешаваща способност за преглед, подбор на кадри и монтаж. Монтажът на новинарските обекти може да се извършва на журналистическите станции в Нюзрума, а когато е необходим по-сложен монтаж, той окончателно се извършва на монтажни станции, чийто софтуер е специално предназначен за документални филми.

Всички готови материали за излъчване се намират на централния

масив, но съхранението им за дълго време ще доведе много бързо до неговото препълване и спиране на цялата постпродукция в БНТ. Поради това към така организираната система за производство е изградена и свързана системата за цифрово архивиране. Ето защо всяко едно готово ТВ предаване, което временно се съхранява в централния архив, след време се изпраща към Архивиращата система за запис. Преди да се архивират, материалите се описват на инсталирани за целта станции в цифровия архивиращ комплекс т.е. добавят се метаданни, благодарение на които всяко едно ТВ предаване може да се намери бързо и с отлично качество. По този начин се освобождава място в централния масив и когато предаването потрябва отново то се изтегля от библиотеката на архивиращата апаратна.

Задължително условие за архивираща система е да работи безпроблемно на софтуерно и хардуерно ниво със съществуващата постпродукционна система. Поради тези причини е избрана архивиращата система на фирма SGL и архивираща библиотека на Sony / с DataTape - LTO4/. В същия комплекс се архивират и стари архивни материали, съхранявани на различни носители.

Така бе решен един от най-болните въпроси – запазването на безценния фонд на телевизията, съхранил 50 години от паметта на нацията.

Както бях посочила в концепцията си: **Съхраняването на това богатство от картина и звук е една от най-мощните и най-важните задачи за БНТ като национална институция.**

Особено важно за запазване на „паметта на нацията” бе спасяването и пренасянето на 750-тонния филмов архив от складовете в „Захарна фабрика”.

През пролетта на 2009 г. се случи това, за което телевизията многократно предупреждаваше органите на МВР - две от помещения рухнаха, след като роми избиха подпорните колони. Точно там се съхраняваха всички филмови информационни обекти и целия филмов архив за периода 1959-1975 години. Съществуваше реална опасност за живота на хората и за загубата на целия архив. Ръководството на БНТ реагира светкавично и предприе бързи действия за преместването на фонда в НРТЦ и РТВЦ Благоевград.

С приключването на изнасянето на архива от „Захарна фабрика” БНТ реши проблем, с който не се е сблъсквал никой в България за периода на организираното архивно дело у нас, при това без да загуби нито една архивна единица.

Пренасянето обаче по никакъв начин не променя тежкото положение по съхранението на огромния филмов, видео, фото и фоно архив. Окончателното решаване на проблема ще стане след приключване на изграждането на предназначените за хранилища помещения в НРТЦ.

Реконструкцията и модернизацията на Централна апаратна на БНТ. Този мащабен проект трябва специално да бъде отбелязан, тъй като трябваше да се извърши без да се нарушава нормалната работа в телевизията. Модернизацията беше извършена на High End ниво за комутация на HDTV видео сигнали, стерео звук и интерком. Този най-крупен технически проект за БНТ през последните 25 години стана факт и от 27 юли 2008 г. в редовна експлоатация са новите Централна и Международна апаратни на БНТ. Всички видео и звукови сигнали от ефирните и студийни комплекси се разпространяват между всички обекти на БНТ по цифров път. В действие са нова модерна разговорна уредба, позволяваща качествени връзки с всички прилежащи в даден момент обекти на БНТ, както и GPS система за точно време и синхросигнали.

Изграждане на телевизионно студио на БНТ в зала 2 на НДК.

Поради нарасналия обем на собствена телевизионна продукция, особено от музикално-развлекателен характер, БНТ изпитваше остра нужда от подходящи за целта студийни площи. За задоволяване на тези свои потребности БНТ сключи дългосрочен договор с НДК за ползване на Зала 2 и проведе процедури по Закона за възлагане на обществени поръчки за закупуване на техника за озвучаване, ефектно осветление и мултимедийни екрани. Решението бе взето след анализ, който показва че през 2007 година, БНТ е използвала Зала 2 на НДК повече от 100 дни, а в Зала 1 са реализирани около 36 броя телевизионни предавания. С включването на мощностите на ПТС 9 Зала 2 се превърна в модерно студио с големи възможности за реализация на шоу-програми и други мащабни предавания на БНТ, които в момента са гръбнака на новата програмна схема..

Залата ефективно се използваше за реализацията на музикалните формати на БНТ: „Бъди звезда”, детски конкурс за песен на „Еurovision”, конкурс за песен на Евровизия. Там се реализират на живо на актуално публицистичното предаване с публика и „Референдум”, блоковото забавно уикенд предаване „В неделя с...”, записват се „Нощни птици”. В нея бяха студиата за изборите, студиата за Мондиал 2010, залата е предоставяна безвъзмездно на Съюза на филмовите дейци за церемониите по връчване на годишните награди за българско киноизкуство, които БНТ излъчва пряко.

Залата беше дооборудвана с камерни канали, което даде възможност за освобождаване на подвижна телевизионна станция ПТС 9. Това позволи да бъдат реализирани и други извънредни предавания, провеждани на територията на НДК – специални студиа, концерти, рецитали и други значими национални прояви и чествания, делови и политически събития. БНТ прекратява договора си за наем на залата от септември т.г.

Цялата налична техника от Зала 2 на НДК ще бъде демонтирана и преместена в новото Студио 1 в НРТЦ.

Студио 1 в НРТЦ

Строителството на най-големия студиен комплекс на БНТ в НРТЦ /АСК-1/ с разгърнатата площ около 14 000 кв.м. е започнато преди повече от 30 години. Дълго време обаче сградата на груб строеж стоеше недовършена. Основният проблем за нейното доизграждане беше липсата на документи за собственост на терена и сградите в НРТЦ. След продължителна борба с тромавата администрация и дълги процедури необходимите документи бяха получени от БНТ. Едва след узаконяването на проекта започна поэтапното довършване на студиения комплекс. На първия етап ще бъдат завършени и въведени в експлоатация 5396 кв. м. разгърнатата площ, в които се включва студиото от 700 кв.м., акустика, отопление, вентилация и климатизация. Според изготвения план-график студиото ще заработи от месец септември.

В следващото изложение са описани хронологично основните реконструкции и модернизации извършени в БНТ през моето управление:

- Доокомплектовка и пускане в действие на СТУДИО 6 на БНТ;
- Проект, преоборудване и въвеждане в действие на излъчващ комплекс за програмата на БНТ 1;
- Доокомплектовка на ПТС 9 за професионална ТВ експлоатация;
- Доставка и въвеждане в експлоатация на знакогенератори от висок клас във всички студиенни и мобилни ТВ станции на БНТ;
- Проект, доставка, монтаж и въвеждане в редовна експлоатация на 7 –камерно студио на БНТ – Студио 5;
- Проект, доставка и преоборудване на студиенната база и репортажната техника със цифрова апаратура в 4-те Радиотелевизионни центрове;
- Компютизиране на телевизионния процес в БНТ и РТВЦ-ве и използване на съществуващи фиброоптични трасета за пренос на ТВ информация по интернет;
- Проект, доставка, монтаж и въвеждане в редовна експлоатация на 7-камерна подвижна ТВ станция на БНТ – ПТС 10;
- Проект и доставка на преносимо телевизионно студио за отразяване на летните и зимните олимпийските игри в Пекин и Ванкувър;
- Проект, доставка на оборудването и въвеждане в експлоатация на модерен постпродукционен комплекс (High End) за производство на телевизионни филми;
- Доставка, монтаж и пускане в действие на мобилна станция за сателитна комуникация – SNG;
- Проект и доставка на сървърни станции за излъчване на готови ТВ предавания в ефирните комплекси – БНТ 1 и БНТ САТ;
- Проект, доставка и монтаж на High End Централна апаратна за комуникация на HDTV видео сигнали, стерео звук и интерком, която

свързва всички източници и консуматори в БНТ;

- Проект, доставка на оборудването и въвеждане в експлоатация на модерен постпродукционен комплекс за производство на документални телевизионни филми за дирекция “Информация” на БНТ;

- Изграждане на модерна Приемна апаратна в телевизионната кула на „Алея Яворов”, от където БНТ получава всички ТВ сигнали от София и страната и подава сигнала на БНТ 1 за излъчване от Виваком;

- Проект и изграждане на касетна Архивираща апаратна със следните възможности:

цялата нова цифрова продукция на БНТ да се записва директно в Архивиращата апаратна;

аналоговият видео архив от телевизионния фонд на БНТ да се прехвърли и съхрани в цифров вид на касети;

- Изграждане на мобилни станции за пренос на радиотелевизионни сигнали от всяка една точка директно от мястото на събитието в София, Пловдив, Русе, Варна и Благоевград – DENG;

- Проект, доставка на оборудването и въвеждане в експлоатация на модерен производствен студиен комплекс за директно излъчване на телевизионни програми с участие на публика в зала 2 на НДК;

- Изграждане на висококачествени фиброоптични връзки за пренос на радиотелевизионни сигнали от БНТ до НДК, Телевизионната кула на „Алея Яворов”, НРТЦ и обратно;

- Проект, изграждане и въвеждане в експлоатация на модерен НЮЗ РУМ за нуждите на дирекция “Информация”, в който са инсталирани 36 компютърни станции с фиксирани и плаващи лицензии за специализиран софтуер за журналисти - Instinct и iNews. Репортерите и редакторите преминаха курс на обучение за работа с този софтуер. Всички спортни журналисти и голяма част от новинарите вече могат самостоятелно да работят на станциите.

- Изграждане на оптични връзки за пренос на сигнали в реално време между БНТ и 4-те РТВЦ-та;

- Проектиране, СМР и монтаж на ТВ оборудване в студио 1 на НРТЦ;

Какво предстои в близкото бъдеще - Въвеждането на безлентовата технология в репортажната техника; SNG; излъчващ комплекс за „БНТ София”

Какво предстои в далечното бъдеще – въвеждането на съвременни технологии като телевизия с висока разделителна способност (High-Definition TV) и мобилна телевизия.

XIII. МАРКЕТИНГ И РЕКЛАМА

Приходите от реклама са едно от основните пера за финансиране на телевизията. През последните години обаче рекламният бизнес върви надолу, силно засегнат от Световната финансова криза. Тенденцията за значително намаляване на бюджетите, инвестирани в телевизионна реклама в България, ясно се прояви още през последното тримесечие на 2008 г. и през първото шестмесечие на 2009 г. Бюджетите инвестирани за юли и август 2009 г. бяха с около 60% по ниски от същия период през 2008 г. По данни на Асоциацията на рекламните агенции (АРА) спадът на нетния рекламен пазар през 2009 г. е 25% и допълнителен спад от още 28% на нетните инвестиции в телевизионна реклама, а за първото тримесечие на 2010 г. – спадът на нетния рекламен пазар е с още 10%. Тази низходяща тенденция се отрази особено силно на постъпленията от продажба на реклама в БНТ.

В резултат на новата пазарна обстановка всички медии бяха принудени да предприемат бързи защитни действия. Това се изрази в значително намаление на цените за рекламно време във водещите частни национални телевизии, като в допълнение на това те вече предлагат огромна палитра от разнообразни пакетни оферти и други видове атрактивни предложения за клиента. На този фон БНТ нямаше много варианти за избор, освен да предприеме адекватно пазарно поведение. Управителният съвет взе решение за промяна в ръководството на дирекцията. Същевременно бе променена и политиката за продажба на рекламно време, съобразено с пазарните тенденции.

От 23 септември 2009 г. бе въведен нов метод на продажба на „Гарантиран рейтинг”. При този метод цената на излъчване на реклама се определя от аудиторията на всяко отделно предаване. Това позволява диференциация на предаванията и ги прави атрактивни за рекламодателите. Средното намаление на цените на сутрешните програми е около 70%, като средната цена за този часови пояс става 232лв., средното намаление на цените на следобедните предавания е около 60%, като средна цена става 286лв. Средното намаление на цените на предаванията във вечерните програми е около 80%, като средната цена става 762лв. В късния часови пояс, след 22:00 часа, средното намаление на цените е около 80%, като средната цена става 587лв.

Чрез въвеждането на този метод БНТ възприема поведение по-близко до пазара и неговите изисквания. Целта бе максимално бързо да се влеят свежи парични средства в бюджета на телевизията, който претърпя сериозни съкращения по-рано през годината. Продажбата по метода на „Гарантирания рейтинг” е интересна за рекламодателите и представлява утвърдена световна практика, която в България се прилага от всички търговски оператори. Този метод е задължителен за рекламодателите

поради факта, че им дава реална гаранция за постигане на търсените от тях резултати от рекламни кампании. Промяната в метода на продажба на рекламното време бе логично следствие от извършения анализ на заетостта на рекламните блокове през последните шест месеца на 2009 г. БНТ запълваше средно 19,37% от рекламните си блокове, което е изключително малко сравнено със средната запълваемост от 54,73% за 2008 г.

Промяната логично бе последвано и от пълноценна продажба на наличното рекламno време и максимална запълненост на рекламните блокове в програмата на „БНТ 1”.

2009 г.

	октомври	%	ноември	%	Декември	%
в РТ	01:33:39	60,42	01:51:11	74,12	02:23:28	80,15%
извън РТ	01:03:51	20,6	03:17:44	65,91	05:32:00	95,95%
общо	02:37:30	33,87	05:08:55	68,65	07:55:28	90,57%

2010г.

	януари	%	февруари	%	март	%
в РТ	01:13:05	47,15	02:57:01	33,78	01:52:17	72,44
извън РТ	02:41:13	52,01	07:58:29	62,96	05:13:49	93,96
общо	3:54:18	50,39	10:55:30	51,05	07:06:06	87,14
април	%	май	%	юни	%	
01:48:01	72,01	01:38:53	63,70	02:33:23	35,10	
03:58:06	79,30	03:29:59	67,70	09:19:17	52,04	
05:46:07	76,92	05:08:52	66,42	11:52:40	47,20	

Мнението, че обществената телевизия трябва да отразява най-важните и значими спортни прояви задължава, но в същото време не взема под внимание коренно променените позиции на спортния пазар. Обществените телевизии в Европа са подложени на силния натиск на спортните агенции, за които програма максимум е постигането на възможно най-високи приходи без отчитане на нуждите на аудиторията и обикновения зрител. Подходът и действията на спортните агенции е чрез сегментирането на териториите на пазар на големите пет, на източно-европейски блок и т.н., да се стигне до индивидуално наддаване за всеки отделен пазар и по този начин да се постигне значително увеличение на сумите от лицензионни права.

Продължава тенденцията за разбиване схемата обществените телевизии (чрез Евровизия) да отразяват олимпийските игри и значими футболни първенства. Дава се приоритет и възможност силни медийни групировки като News Corp, СМЕ, МТG, RTL и други да закупуват правата в пакет за многобройни територии. Тази тенденция вече е факт на пазара на спортни права в България. Нова тв и Диема, ТВ 2 и Ринг си поделят пакетите за излъчване на мачовете от Шампионската лига. А БНТ, ПРО.БГ

и Ринг.бг излъчват едновременно мачовете от Лига Европа по футбол, като националната телевизия спечели правото на първи избор.

Всичко това налага промяна в подхода при договарянето на спортни права. Перспективното планиране в дългосрочен план, изпреварващото договаряне на права и агресивно присъствие на пазара в момента са определящи при покупките на спортни лицензи. Запазването на високо рейтингови продукти като футбол, волейбол и баскетбол са от ключово значение за задържане и привличане на широка аудитория за БНТ.

БНТ публикува правата за излъчване на волейболните и баскетболните срещи на заинтересовани телевизионни оператори от Румъния и Русия. Но поради кризата реализираните обеми от публикуване са значително по-ниски от очакваните. Нито една българска телевизия не прояви интерес за закупуване на спортни права от БНТ, тъй като съвсем безплатно ползва разрешените по ЗРТ 90 секунди.

На фона на казаното до тук е необходимо да отбележим, че бъдещите пазарни тенденции в дългосрочен план водят към изостряне на борбата на телевизионния пазар, което ще принуждава БНТ все повече да бъде в синхрон с обкръжаващата я среда и дори още да намалява на настоящите ценови равнища. В този смисъл дори при излизането на България от финансовата криза, вероятно няма да се стигне до възстановяване на ценовите нива от преди декември 2008 г.

Като заключение трябва да отбележа, че всички промени и корекции в пазарното поведение на БНТ са съобразени с обществената функция на телевизията, при стриктно спазване на законовите изисквания и наложените ограничения относно рекламата.

XIV. ФИНАНСОВА ДЕЙНОСТ

Финансирането на обществените телевизионни оператори играе ключова роля за тяхното развитие. То трябва да гарантира достатъчно средства за осъществяване на дейността им, развитието, адаптирането към новата медийна среда и нуждите на обществото, за да изпълняват по най-добрия и независим начин обществената си функция.

БНТ съставя и изпълнява бюджет, като основните ѝ източници за приходи са субсидии от централния бюджет и собствени приходи, основно от рекламна дейност. Бюджетната субсидия се определя на база норматив за един телевизионен час, а собствените приходи от реклама са силно зависими от конкуренцията на рекламния пазар. Поради различни причини обаче, чрез формирания по този начин бюджет не може да се осигурят изцяло средствата, необходими за работата и развитието на телевизията.

Променената икономическата конюнктура стана предпоставка за намаляване на собствените приходи и най-вече тези от реклами. В годините те са се свили почти два пъти. Нашето желание да си помогнем сами не срещна подкрепа и приетите наскоро нови промени в Закона за радиото и телевизията отново остана ограничението за минутите реклама, които БНТ може да излъчва.

Както е известно обема телевизионна програма на БНТ се определя от лиценза, който е одобрен от Комисията за регулиране на съобщенията и неизпълнението му води до санкции, включително и до отнемането на лиценза. Всяка година се водят тежки разговори с Министерството на финансите, които поради липса на средства, намаляват изкуствено задължителния за нас обем телевизионни часове. Пример за това е, че през последните години ние изразходваме средства за около 3 000 часа телевизионна програма повече от колкото ни признава и финансира Министерството на финансите.

Недостигът на средства е свързан и с механизма на определяне на норматива за издръжка на един телевизионен час. Той се определя с постановлението за изпълнение на държавния бюджет за съответната година и се предлага от МФ. Нашето предложение винаги е обосновавано от минимално необходимите средства за финансиране на час програма, докато това на Министерството на финансите се предлага и одобрява от Министерския съвет на базата на резултативния принцип – определения от тях възможен ресурс разделен на тяхното виждане за обем телевизионна програма, която не съответства с лиценза на КРС.

Основният проблем обаче е свързан със средствата за излъчване на нашата програма, които са дължими към БТК. Не са за подценяване и таксите за излъчване чрез сателит на програмата „БНТ САТ”. Те определени с решение на правителството чрез дългосрочен 12-годишен договор. Тези средства са част от норматива за издръжка на един

телевизионен час, но в никакъв случай не се включват в него с реалните задължения на БНТ.

Одобрената със Закона за държавния бюджет субсидия за БНТ в този период е както следва:

2007 г.	-	60 665 000 лв.
2008 г.	-	66 731 000 лв.
2009 г.	-	76 803 200 лв. / от тях 10% - 7 680 320 лв. не се предоставиха на основание чл.17 от ЗДБРБ и чл. 1, ал.7 от ПМС за изпълнение на ДБ/
2010 г.	-	60 088 000 лв.

През 2007 и 2008 години годишният финансов отчет на БНТ и отчета за касовото изпълнение на бюджета бяха одитирани от Сметна палата и заверени „без резерви”, т.е. това е доказателство, че процесите в медията се изпълняват при спазване на всички външни и вътрешни нормативни разпоредби. За тези бюджетни години БНТ няма неразплатени задължения и постигна максимално изпълнение на програмните си цели и инвестиционни намерения.

Анализите показват, че минималните нужди за обезпечаване на цялостната дейност на медията през годините нарастват и са в порядъка на 85 000 000 лв., вследствие на настъпили изменения в икономическата и ценова политика в страната. През 2009 г. и 2010 г. обаче държавната субсидия намаля и БНТ се оказа в трудно финансово положение с дефицит в бюджета от порядъка на 16 -17 милиона лева. Причините са две: на първо място това е намаленият размер на субсидията, като същевременно цените на стоките и услугите, спортните права, авторските права и т.н значително се повишиха. На второ място това са намалените приходи от продажба на реклама. Съгласно регламентирания в Закона за радиото и телевизията принцип на финансиране, разликата до общия бюджет за годината, следва да се осигури, чрез собствени приходи, основно от продажбата на рекламно време. Опитът през годините доказва, че в тази посока, възможностите ни все повече намаляват, основно от нарастващата конкуренция на пазара и разбира се от наложеното ни законодателно ограничение, по отношение на рекламното време. За да се впишем адекватно в конкурентния рекламен пазар, ръководството прие промени в тарифите за реклама, в посока намаление на цените. Това осигури запълване на рекламното време, но за съжаление не донесе високи постъпления. Ясно е, че при тази пазарна обстановка по-големи приходи може да се реализират само при увеличаване на времето за реклама, а не при ограничените 15 минути.

Съгласно дадените указания и изисквания от Министерство на финансите, се наложи Управителният съвет да приема балансиран бюджет,

с нереалното завишени собствени приходи.

Отчитайки трудностите, още в началото на 2009 г. ръководството на БНТ наложи ограничения на някой, чисто административни разходи, чрез утвърждаването на строги лимити. На един по-късен етап, бяха разработени и приети редица антикризисни мерки, което до известна степен спомогна за намаляване на дефицита по бюджета.

Какво беше направено в тази насока през 2009 г.:

Трето тримесечие на 2009 г.

- Предоговаряне на цената на закупуване на външните продукции;
- Предоговаряне на дяловото участие на копродуцентите при реализация на съвместни предавания;
- Редуциране на бюджетите на вътрешните продукции на БНТ;
- Ограничаване на предложения за назначаване на нови служители;
- Преустановяване на сключване на договори за дейности, които не са приоритети и могат да бъдат отложени във времето;
- Ограничаване до минимум служебните командировки в страната и чужбина;
- Занижаване на лимитите за ползване на служебни мобилни и стационарни телефони, както и ползване на служебни карти срещу заплащане от служителите;
- Редуциране броя на служителите, ползващи служебни автомобили;
- Занижаване на лимитите за ползване на служебни автомобили;
- Управителният съвет освободи директора на Дирекция „Маркетинг и реклама” след като изготвения от него антикризисен план не беше одобрен и назначи нов директор;
- Освен това Управителният съвет разкри длъжност „Директор технически средства и производство” с цел оптимизиране организацията на работа и на разходите за производството на телевизионни програми.

Четвърто тримесечие на 2009 г.:

- Драматично съкращаване абонамента за български ежедневни и периодични издания;
- Разработване на система за четене на редица издания в електронен формат;
- Редуциране на бюджетите на вътрешните продукции на БНТ със средно 25% спрямо предходното тримесечие;
- Предоговаряне на цените на външните продукции и редуцирането им със средно 20%;
- Спиране от производство на остарели и амортизирани технически мощности;
- До края на 2009г. бяха замразени средствата по § 01-00 „Възнаграждения на персонала по трудови правоотношения”, беше

преустановено допълнителното материално стимулиране и не беше изплатена тринадесета заплата;

- Променени бяха договорите за преотстъпване на авторски права на аудиовизуално произведение за период от една година;
- Спиране на представителните разходи;

Разбира се не успяхме да елиминираме на 100 % дефицита, в следствие на което в края на 2009 г. БНТ приключи с неразплатени задължения, основно към БТК. Главната причина за това е, че едва в края на годината стана ясно, че няма да ни бъдат преведени 10 на сто от субсидията т.е. над 7 милиона лева.

Решението ни точно задължения към БТК да останат неразплатени, до голяма степен бе продиктувано от факта, че в периода от 2002 г. до 2010 г. са настъпили изменения в условията на действие на договора, между БНТ и БТК, налагащи промени в клаузите и неговото предоговаряне.

В тази връзка ние многократно сме отправяли искане към представителите на телекомуникационната компания, но до този момент не сме постигнали съгласие от тяхна страна за подписване на нов договор. Телекомуникационната компания заведе дело срещу БНТ за неизплатените задължения. Техните претенции се основават на договор, подписан през 2002 год. от тогавашния генерален директор Кирил Гоцев без одобрение от Управителния съвет на телевизията.

В същото време ние нямаме алтернатива за избор на друга компания, която да разпространява сигнала ни т.е. сме принудени да използваме услуги предоставяни от БТК.

На 12.02.2010 г., съгласно изискванията на ПМС № 324 от 30.12.2009 г., БНТ трябваше да представи бюджета си за 2010 г. в Министерството на финансите. За да е законосъобразен и балансиран той беше приет от Управителния съвет на база одобрената от Народното събрание силно занижена субсидия от централния бюджет и изкуствено завишени собствени приходи с около 17.5 млн.лв. Този бюджет не отчита и реалните просрочени и неразплатени разходи за 2009 г. в размер на 6.2 млн.лв.

По този начин ние изкуствено балансирахме бюджета на БНТ, но това не води до решаване проблемите, защото над 70 на сто от държавното финансиране обезпечава регламентирани нормативно ангажименти:

- Създаване на българско филмово телевизионно творчество - 10 на сто /или 5 199 000 лв./ от утвърдената ни държавна субсидия, без целево отпуснатите средства за капиталови разходи;
- Закупуване на външни продукции, в съответствие с чл.10, ал.3 от ЗРТ, което при сериозно намаление на цените, за 2010 г. е 4 028 000 лв.;
- Такси за излъчване на програмата ни 12 000 000 лв., което на практика е недостатъчно поради факта, че от 2009 г. имаме неразплатени задължения в размер на 6 154 000 лв.;

- Такси за излъчване на програми за българите живеещи в чужбина, чрез сателит /Решение на Министерски съвет № 663 от 7 декември 1998 г/ 1 620 000 лева,

- Авторски права към дружествата за управление на тези права ФИЛМАУТОР, АРТИСТАУТОР, ПРОФОН, МУЗИКАУТОР И ТЕАТЪРАУТОР – 3 504 000 лв.

- Закупуване на права за излъчване на значими спортни събития – европейски, световни първенства и олимпиади 7 999 000 лв.;

- Целево финансиране за капиталови разходи – 8 100 000 лева.

Към изброените разходи следва да се прибавят и необходимите средства за обезпечаване на часовете собствена програма по БНТ 1, БНТ САТ и 4-те регионални програми. За подготовката и реализацията на вътрешните телевизионни предавания и проекти са необходими, при силни ограничения минимум 10 874 000 лв.

До тук разходите достигнаха сумата от 53 324 000 лв., при 60 088 000 лв. държавна субсидия и 10 000 000 лв., реално изпълними собствени приходи. Т.е. за всички останали разходи – заплати, осигурителни вноски, текуща издръжка и т.н. остават за разпределение 16 764 000 лв.

Средната брутна работна заплата в БНТ за 2007г. е 727 лв., а по план за 2010г. - 978 лв. Числеността на телевизията през 2007г. е 1909 души, а след оптимизацията в края на 2010г. ще бъде 1624 души. В началото на моето управление през 2004 г. средната заплата в телевизията беше 541 лв. при численост 1935 души. Възнаграждението на всеки е точно определено в трудовия му договор и без законно основание не може да бъде намалено. Заплатите се изплащат редовно, без закъснение.

Тези данни отчитат два факта: че БНТ не може да остане извън развитието на заплащането на пазара на труда; че БНТ за двата мандата на моето управление е намалила с 311 души числеността на служителите си.

При по-ниското финансиране и ограничените възможности за собствени приходи, ние нямаме друг избор освен отново да търсим начини за допълнителни ограничения на разходите, които и без друго вече са на „санитарния” минимум. Допълнително предприетите антикризисни мерки през 2010 г. са:

- Оптимизиране щата на БНТ. По предложение на ръководителите на структурните звена се закриват свободните щатни бройки, както и на тези, който ще се освободят до края на годината от пенсионирани служители. Закриване на свободни щатове и съкращения предложиха и директорите на Регионалните телевизионни центрове. В резултат на предприетите мерки за оптимизиране на щата в края на 2010 година броят на служителите в БНТ ще бъде намален със 103;

- Оптимизация на разходите за поддръжка на автомобили, гориво и смазочни материали, данъци и застраховки: Намален беше броят на

автомобилите в експлоатация общо с 65 бр., от тях 36 бр. са бракувани и ликвидирани поради остаряване и лошо техническо състояние, а 28 бр. са предоставени за продажба на Софийска стокова борса, един брой е спрян от движение и ще използва за резервни части. Реализираните икономии за 2009 г. са 400 хил. лева, а очакваните за 2010 са за още 50 на сто;

- Затваряне на производствения цикъл на Дирекция „Информация” с цел оптимизация на работния процес и преминаване към производство и излъчване на новини посредством iNews NRCS Avid технология;

- Преструктуриране на Дирекция „ТВ производство” с цел оптимизация на работния процес;

- Повторно редуциране на бюджетите на вътрешните продукции на БНТ със средно 10% спрямо предходното тримесечие;

- Поради ограничените финансови средства Управителният съвет реши тази година да не се провежда традиционния международен телевизионен фестивал „Златната ракла”;

- Замразяване на кореспондентския пункт в Македония след края на месец юни, до когато е платен наема за офиса в Скопие;

- Приемане на удължена лятна програмна схема, която ще влезе в сила поэтапно и ще продължи от началото на Световното първенство по футбол в ЮАР на 11 юни до 13 септември. През това време много вътрешни и външни продукции ще излъчват повторения или отпаднат от програмата, което ще доведе до значителна икономия на средства. Очакваният ефект от тази мярка е около 1 милион лева.

Смятам, че всичко което зависи и е в компетенциите на ръководството на БНТ е направено и всяко следващо намаляване или ограничаване на финансирането, ще доведе до сериозни затруднения в дейността ни и ще ни изправи пред невъзможност от изпълнение на обществените ни функции.

Според предварителните разчети към месец септември т.г. БНТ няма да има неразплатени задължения. Ще остане единственото дългът към БТК, но както вече бе посочено за това се води съдебно дело, което БНТ има всички шансове да спечели. Новото ръководство няма да получи в наследство сериозни финансови задължения, с изключение на договори за спортни събития, които по принцип се сключват години преди самите европейски и световни първенства. През тази година имаме сериозни вноски за правото ни да излъчваме спортни събития към които има изключителен обществен интерес каквито са Европейското първенство по футбол през 2012 година в Украйна и Полша и следващото Световно първенство по футбол през 2014 г. в Бразилия.

При сегашното субсидиране нашият бюджет в сравнение с този на другите европейски обществени телевизии е в пъти по-малък. Ще посоча само, че през 2008 г. в Хърватия обществената тв е разполагала с 211 милиона евро, в Сърбия със 150 милиона евро, а и двете страни дори не са

членки на Европейския съюз.

Ще отбележа само, че за адекватното финансиране на БНТ е необходимо разбиране и подкрепа от държавата, която да бъде насочена към коренна промяна на начина на финансиране, защото както посочих и в моята концепция:

Цифровизацията на телевизията и качествено съдържание на нейните програми е пряко свързано с финансовия ресурс.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Това което е важно да кажа на базата на 6-годишния опит от управление на най-значимата медия в страната е, че успеха на всеки екип зависи както от личните качества на всеки, така и от средата, в която работим. Националната телевизия е пряк модел на политическите, икономически и обществени процеси, които бележат последните 20 години и няма причина към нея да се предявяват изисквания, различни от общата оценка за този период. Но тук е много видим двойният стандарт, който от една страна налага мнението, че като държавна БНТ се ползва от всички облаги на властимащите, а всъщност прегледа на държавните и законодателни решения показва ясна защита на интересите на частния телевизионен бизнес. От приемането на Закона за радиото и телевизията нито едно българско правителство и парламент не го приложи в най-важната му част – форми на финансиране и по-точно създаване на фонд „Радио и телевизия”.

Независимостта на обществените радио-телевизионни оператори зависи именно от финансовата им независимост.

Сега, когато се готви нов медиен закон от решенията, които ще бъдат взети, ще зависи бъдещето на обществената телевизия в реалната цифровизация.

ГЕНЕРАЛЕН ДИРЕКТОР

УЛЯНА ПРЪМОВА